

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 33C/59/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5109217158
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Richard Golis
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5109217158.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudcom Mgr. Richardom Golisom, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: Q. Z., K.. XX.XX.XXXX U. V. Z., K.. XX.XX.XXXX, oboch bytom u matky, štátnych príslušníkov Slovenskej republiky, v konaní zastúpených súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, Hurbanova 16, 010 01 Žilina, za účasti rodičov maloletých detí: otca H.. V. Z., K.. XX.X.XXXX, O. XXX XX Y. XXX, Š. V. W. Y., právne zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Ivetou Mikulovou, advokátkou, so sídlom advokátskej kancelárie M.R. Štefánika 5, 010 01 Žilina a matky Y.. Q. Z., Y.. I., V., K.. XX.X.XXXX, I.. O. U. R. Q. P., I. Č. O. (H. U. U. K. P.) V. XXX, XXX XX Y., Š. V. W. Y., právne zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Jankou Chorvátovou, advokátkou, so sídlom advokátskej kancelárie Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, v konaní o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoде, rozhodujúc po právoplatnom rozvoде manželstva rodičov maloletých detí na návrh otca maloletých detí ako navrhovateľa proti matke maloletých detí ako odporkyni čiastočným rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 33C/59/2009-443 zo dňa 28.01.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.02.2013, takto

r o z h o d o l :

Maloleté deti účastníkov Q. Z., K.. XX.XX.XXXX a V. Z., K.. XX.XX.XXXX na čas po rozvoде z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec maloletých detí j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí Q. Z., K.. XX.XX.XXXX a V. Z., K.. XX.XX.XXXX, s účinnosťou od 06.02.2013 do 31.8.2013 sumou 120,- eur mesačne na maloletého Q. a 100,- eur mesačne na maloletú V. a s účinnosťou od 01.9.2013 sumou po 125,- eur mesačne na každé dieťa, so splatnosťou vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca k rukám matky maloletých detí.

Nedoplatok splatného výživného na maloletého Q. za čas od 06.02.2013 až do vyhlásenia tohto rozsudku, vrátane splatného výživného za mesiac máj 2014, spolu vo výške 361,- eur a na maloletú V. za čas od 01.9.2013 až do vyhlásenia tohto rozsudku, vrátane splatného výživného za mesiac máj 2014, spolu vo výške 225,- eur, súd p o v o ľ u j e otcovi maloletých detí splácať v splátkach vo výške po 10,- eur mesačne na každé dieťa, splatných spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou výživného splatnou v prvom mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania so zaplatením čo i len jednej splátky, alebo jej časti.

Súd u p r a v u j e styk otca s maloletými deťmi Q. Z., K.. XX.XX.XXXX a V. Z., K.. XX.XX.XXXX tak, že otec j e o p r á v n e n ý stretávať sa s oboma maloletými deťmi v prítomnosti matky maloletých detí každý párný kalendárny týždeň v sobotu v čase od 15.00 h do 18.00 h a každý nepárný kalendárny týždeň v nedeľu v čase od 14.00 h do 17.00 h, s tým, že matka je povinná maloleté deti pripraviť na stretnutie s otcom, odovzdať ich otcovi v čase určenom pre začiatok styku v mieste svojho bydliska a bydliska maloletých detí a umožniť otcovi nerušený kontakt s deťmi a otec je povinný maloleté deti matke v čase určenom pre ukončenie styku na rovnakom mieste odovzdať.

V týmto rozsudkom dotknutých výrokov sa m e n í rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012.

Žiaden z účastníkov, ani štát n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I/ K predmetu, procesnému priebehu a vykonanému dokazovaniu v konaní

Návrhom na začatie konania, podaným na Okresnom súde Žilina dňa 26.6.2009, otec maloletých detí ako navrhovateľ požiadal súd o rozvod svojho spoločného manželstva s matkou maloletých detí ako odporkyňou, uzavretého dňa 28.6.2003 pred príslušným orgánom rímsko-katolíckej cirkvi v Y.. Navrhol, aby na čas po rozvode manželstva súd obe maloleté deti účastníkov zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí v sume 120,- eur mesačne na maloletého Q. a 80,- eur mesačne na maloletú V. s tým, že otec maloletých detí bude oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi bez obmedzenia.

Matka maloletých detí ako odporkyňa v písomnom vyjadrení zo dňa 20.7.2009 k návrhu vyslovila súhlas s rozvodom manželstva účastníkov i s navrhovaným zverením oboch detí na čas po rozvode do svojej osobnej starostlivosti. Nesúhlasila však s navrhovanou výškou výživného na maloleté deti, navrhujúc výživné v sume po 250,- eur na každé dieťa a navrhujúc tiež úpravu podmienok styku otca s maloletými deťmi - na každú párnú sobotu v čase od 15.00 h do 18.00 h v prítomnosti matky maloletých detí, dôvodiac v časti navrhovanej úpravy styku otca s maloletými deťmi vekom detí, dovtedajšiu v podstate výlučnú osobnú starostlivosť matky o deti, ktoré s otcom, nemajúcim podľa matky danosti na zabezpečenie potrieb detí, neboli dosiaľ bez jej prítomnosti.

Súdom ustanovený kolízny opatrovník maloletých detí v písomných správach zo dňa 03.8.2009 a 11.12.2009 o prešetrení pomerov maloletých detí tlmočil predovšetkým vyjadrenia matky maloletých detí, v ktorej starostlivosti boli maloleté deti po tom, ako sa dňa 25.7.2009 spolu s deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti z miesta trvalého bydliska účastníkov do domu svojich rodičov. Matka maloletých detí podľa obsahu cit. správy kolízneho opatrovníka odôvodnila svoj návrh na úpravu podmienok styku otca s deťmi (len v jej prítomnosti) svojou v správe bližšie nešpecifikovanou obavou zo sexuálneho obťažovania maloletej dcéry otcom. V nasledujúcej správe kolízny opatrovník túto svoju informáciu doplnil o ďalšiu, podľa ktorej matka maloletých detí vo veci svojho podozrenia kontaktovala OZ Náruč a podala na otca maloletej trestné oznámenie. Otec sa s deťmi podľa matky kontaktuje v jej prítomnosti, za podmienok určených v medzičasom nariadenom predbežnom opatrení súdu (v rámci súčasne s konaním v tejto veci prebiehajúceho konania na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13P/62/2009, vo veci starostlivosti o maloleté deti účastníkov, ako bude ešte ďalej podrobne uvedené) a súčasne kontaktuje kolízneho opatrovníka, ako má postupovať, ak mu matka nedáva deti a obmedzuje ho v kontakte s nimi.

Ďalší priebeh konania v tejto veci sa prelínal a bol v rôznych obdobiach vo väčšej či menšej miere ovplyvňovaný účastníkmi predkladanými a súdom a ďalšími príslušnými orgánmi zabezpečenými dôkazmi predovšetkým v súčasne prebiehajúcom konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti sp. zn. 13P/62/2009 (ako je podrobne uvedené v nasledujúcej časti odôvodnenia tohto rozsudku), vrátane priebežne vydávaných predbežne vykonateľných rozhodnutí o úprave pomerov rodičov a maloletých detí, ale tiež v oznámení matky maloletých detí zo dňa 01.10.2009 iniciovanom trestnom konaní, vedenom Ministerstvom vnútra SR, sekciou kontroly a inšpekčnej služby (SKIS), 3. inšpekčným oddelením v Banskej Bystrici pod ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009, vo veci vyšetrovania podozrenia zo spáchania trestných činov týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods.1 písm. a) Trestného zákona a sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods.1, ods.2 písm. b) Trestného zákona.

Po tom, ako okresný súd postupne vykonal dokazovanie na pojednávaniach vo veci samej dňa 14.12.2009, dňa 29.3.2010 a dňa 28.01.2013, keď medzičasom uznesením č.k. 33C/59/2009-127 zo dňa 29.3.2010 na návrh všetkých účastníkov rozhodol o prerušení tohto konania do právoplatného skončenia konania vo vyššie označenej trestnej veci (o pokračovaní v prerušenom konaní potom rozhodol uznesením č.k. 33C/59/2009-140 zo dňa 13.01.2011) a naopak uznesením č.k. 33C/59/2009-220 zo

dňa 13.6.2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/363/2012-236 zo dňa 28.9.2012 zamietol ďalší návrh odporkyne na opätovné prerušenie konania (ktorým navrhovala konanie prerušiť do právoplatného skončenia predmetného trestného konania, vzhľadom na rozhodnutie o zrušení uznesenia vyšetrovateľa o zastavení konania), čiastočným rozsudkom č.k. 33C/59/2009-443 zo dňa 28.01.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.02.2013, rozhodol o rozvode spoločného manželstva navrhovateľa a odporkyne, rodičov maloletých detí a po právoplatnosti cit. čiastočného rozsudku ďalej pokračoval v konaní v zostávajúcej časti jeho predmetu - o úprave pomerov manželov ako rodičov na čas po rozvode manželstva k ich maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva, ktoré konanie je zo zákona, za podmienok ust. § 113 ods.1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov („OSP“), spojené s konaním o rozvod manželstva.

Okresný súd Žilina uznesením č.k. 33C/59/2009-483 zo dňa 10.4.2013 zamietol v celom rozsahu návrh matky maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia, podaný na súde dňa 18.3.2013, ktorým požiadala súd o dočasnú úpravu pomerov rodičov k maloletým deťom až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, navrhujúc dočasne zveriť obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, uložiť povinnosť otcovi maloletých detí prispievať na výživu maloletého Q. sumou 200,- eur mesačne a na výživu malotelej V. sumou 150,- eur mesačne a navrhujúc dočasnú úpravu podmienok styku otca s maloletými deťmi v prítomnosti matky v každom párnom týždni v stredu od 16.00 h do 18.00 h a v každom nepárnom týždni v sobotu od 09.00 h do 18.00 h a v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti predbežného opatrenia. Na odvolanie matky maloletých detí Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 (právoplatným dňa 04.7.2013) cit. uznesenie okresného súdu v časti výroku, ktorým zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia o zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a o určenie výživného, potvrdil. V časti, v ktorej bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia o úpravu styku zamietnutý, uznesenie okresného súdu zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s oboma maloletými deťmi v každom párnom týždni v stredu od 16.00 h do 18.00 h a v každom nepárnom týždni v sobotu od 09.00 h do 18.00 h a v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h v prítomnosti matky, ktorej uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a umožniť nerušený kontakt s deťmi, s tým, že po ukončení času vymedzeného na styk matka maloleté deti od otca prevezme (súd poznamenáva, že ide o posledné predchádzajúce rozhodnutie súdu, ktoré dočasne upravuje podmienky styku otca s maloletými deťmi i v čase vyhlásenia rozsudku v tejto prejednávanej veci).

Po právoplatnom rozvode manželstva rodičov maloletých detí cit. čiastočným rozsudkom súd ďalej pre potreby rozhodnutia vo veci samej, o vyššie uvedenom zostávajúcom predmete konania, doplnil dokazovanie (§§ 120 a nasl. OSP) predovšetkým prostredníctvom súdom v tejto veci ustanovenej znalkyne z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých (znalecké dokazovanie okresný súd nariadil uznesením č.k. 33C/59/2009-458 zo dňa 26.02.2013) a potom zabezpečením aktuálnej správy o pomeroch rodičov a maloletých detí prostredníctvom súdom ustanoveného kolízneho opatrovníka, doplnením výsluchu oboch rodičov maloletých detí, tiež vyjadrení ich právnych zástupcov a vykonaním dokazovania účastníkmi predloženými a súdom zabezpečenými listinnými dôkazmi (najmä podrobným oboznámením podstatného obsahu spisov tunajšieho súdu sp. zn. 13P/62/2009 - vo veci starostlivosti o maloleté deti, sp. zn. 8C/90/2011 - z konania vo veci návrhu otca maloletých detí ako navrhovateľa proti matke maloletých detí ako odporkyne o zrušenie manželského výživného, sp. zn. 21Em/2/2011 - z konania vo veci výkonu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletými deťmi, sp. zn. 17C/59/2013 - vo veci návrhu otca maloletých detí ako navrhovateľa proti matke maloletých detí ako odporkyne o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a nakoniec tiež sp. zn. 1T/104/2013 - z konania v trestnej veci vedenej proti matke maloletých detí ako obžalovanej pre pokračovací prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia) na pojednávaniach vo veci samej dňa 14.4.2014 a dňa 05.5.2014, ktoré posledné pojednávanie - po takto vykonanom dokazovaní, ktoré nikto z účastníkov konania nežiadal ďalej doplniť (§ 120 ods.4 OSP) a potrebu jeho prípadného ďalšieho doplnenia pre riadne zistenie skutkového stavu veci (§ 153 ods.1 OSP) nezistil ani súd v konaní v tejto veci starostlivosti o maloletých (§ 120 ods.2 v spojení s § 81 ods.1 a § 113 ods.1 OSP) - po skončení dokazovania (§ 118 ods.4 OSP) odročil postupom podľa ust. § 156 ods.2 OSP na účel verejného vyhlásenia tohto rozsudku.

II/ K priebehu konania, vykonaným dôkazom a rozhodnutiam vo veci samej v súvisiacom konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti sp. zn. 13P/62/2009

Začatie tohto konania (sp. zn. 13P/62/2009) inicioval ako navrhovateľ otec maloletých detí, dňa 30.7.2009 podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dočasnou (na čas konania o rozvod manželstva rodičov maloletých detí a úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode sp. zn. 33C/59/2009) úpravou jeho styku s maloletými deťmi, žiadajúc styk s deťmi (bez prítomnosti matky) každý nepárny týždeň od soboty 09.00 h do nedele do 17.00 h a každý párný týždeň v stredu od 16.00 h do 18.00 h, s odôvodnením, že matka sa dňa 21.7.2009 i s maloletými deťmi odsťahovala z ich spoločnej domácnosti a neumožňuje mu kontakt s deťmi.

Okresný súd Žilina uznesením č.k. 13P/62/2009-7 zo dňa 04.8.2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/75/2009-82 z 29.9.2009 (právoplatným dňa 24.11.2009 a vykonateľným 17.8.2009) nariadil predbežné opatrenie o dočasnej úprave styku otca s maloletými deťmi, v súlade s jeho vyššie citovaným návrhom. Matka maloletých detí vo svojom odvolaní proti cit. uzneseniu okresného súdu okrem iného označila svoj odchod spolu s deťmi zo spoločnej domácnosti dňa 25.7.2009 za nútený, vzhľadom na stresujúce, nezdravé prostredie, vytvárané otcom od začiatku apríla 2009, psychický nátlak a z obavy o bezpečnosť najmä maloletej dcéry, pri ktorej sa otec údajne vzrušil; tvrdiac ďalej, že otcovi v styku s deťmi nebráni, vzhľadom na jeho správanie však vyžaduje svoju prítomnosť pri ich stretnutiach. Otec maloletých detí vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky naopak tvrdil, že matka s deťmi sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala dobrovoľne, snaží sa deti od otca izolovať, používa ich ako zbraň na jeho vydieranie a ohovára ho zo sexuálneho obťažovania maloletej dcéry, pričom ako by to bola pravda, logicky by mala deti chrániť podaním na políciu a kolíznemu opatrovníkovi, avizujúc v opačnom prípade i vzhľadom na svoje povolanie vyšetrovateľa polície podanie trestného oznámenia na matku maloletých detí pre ohováranie. Odvolací súd v odôvodnení svojho cit. potvrdzujúceho uznesenia označil tvrdenia matky maloletých detí v jej cit. odvolaní bez dosiaľ vykonaného dokazovania vo veci za nepreukázané.

Otec maloletých detí v čase po nariadení cit. predbežného opatrenia postupne v období od 17.8.2009 do 07.12.2009 adresoval opatrovníckemu súdu viacero písomných oznámení o porušovaní predbežného opatrenia matkou maloletých detí, ktorá mu neumožňuje styk s deťmi bez svojej prítomnosti. Matka maloletých detí i prostredníctvom vyjadrenia podaného kolíznemu opatrovníkovi a citovaného v jeho správe podanej súdu dňa 28.8.2009 opakovane informovala, že akceptuje stretávanie sa detí s otcom v rozsahu určenom cit. predbežným opatrením, trvá však na svojej prítomnosti pri styku; ako hlavný dôvod uvádzala svoju obavu zo sexuálneho obťažovania maloletej dcéry otcom.

Na nasledujúci návrh matky maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia, podaný na súde dňa 08.12.2009 (v ktorom ako novú skutočnosť uviedla začatie trestného stíhania vyšetrovateľom Inšpekčnej služby SKIS MV SR uznesením zo dňa 04.11.2009 pre zločin sexuálneho zneužívania a uznesením zo dňa 18.11.2009 i pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby) okresný súd uznesením č.k. 13P/62/2009-137 zo dňa 15.12.2009, v spojení s potvrdzujúcim uznesením odvolacieho Krajského súdu v Žiline č.k. 6CoP/14/2010-190 z 11.3.2010 (právoplatným dňa 31.3.2010), nariadil predbežné opatrenie o úprave styku otca s deťmi v súlade s cit. návrhom matky maloletých detí - dočasnou úpravou styku otca s maloletými deťmi v prítomnosti matky každú nepárnu sobotu od 09.00 h do 17.00 h, v nedeľu od 09.00 h do 17.00 h a každú párnú stredu od 16.00 h do 18.00 h.

Po tom, ako matka maloletých detí v prílohe svojho vyjadrenia k odvolaniu otca proti vyššie citovanému uzneseniu okresného súdu č.k. 13P/62/2009-137 predložila súdu správu psychológa Q.. O. P.Č. zo dňa 03.9.2009 o psychologickom vyšetrení maloletej V., otec maloletých detí zas v prílohe svojho podania, doručeného súdu dňa 17.3.2010, predložil fotokópiu znaleckého posudku znalca z odboru psychológie V.. X. Š. č. 21/2009, podaného v trestnej veci ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009, v ktorého záveroch znalec okrem iného konštatuje u matky maloletých detí aktuálne paranoidno - depresívne nastavenie a jej výpovede označuje ako pravdepodobne výsledok vlastných projekcií, prekonceptií, obáv a podozrení; u otca maloletých detí dostatočnú interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem, z hľadiska sexuality preferujúceho dospelý ženský objekt; nezistiac u neho sklon k lživosti, tendencii javiť sa sociálne žiaducim spôsobom, fabulovať, zveličovať.

Proti vyššie citovaným záverom znaleckého posudku V.. Š. adresovala vyšetrovateľovi v trestnej veci svoje podrobné námietky matka i prostredníctvom OZ Náruč Žilina (podaním zo dňa 19.02.2010), proti jeho záveru o aktuálnom paranoidno - depresívnom nastavení matky a príčinách jeho vzniku, navrhujúc vyšetrenie duševného stavu matky iným znalcom a podrobenie otca ďalšiemu znaleckému (sexuologickému) skúmaniu.

Na pojednávaní v predmetnej veci dňa 14.6.2010 otec okrem iného žiadal zveriť deti do svojej osobnej starostlivosti, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, na základe súčasne navrhovaného znaleckého dokazovania znalcom z odboru pedopsychológie; kolízny opatrovník maloletých detí na tom istom pojednávaní podporil stanovisko matky, navrhujúc zverenie detí do jej osobnej starostlivosti a styk otca s deťmi upraviť s podmienkou prítomnosti matky maloletých detí.

Okresný súd Žilina uznesením č.k. 13P/62/2009-246 zo dňa 24.8.2010, v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/79/2010-303 zo dňa 12.10.2010 (právoplatným dňa 19.10.2010) zamietol nasledujúci návrh otca maloletých detí na zrušenie predbežného opatrenia (cit. uznesením č.k. 13P/62/2009-137 zo dňa 15.12.2009 v spojení s uznesením odvolacieho súdu č.k. 6CoP/14/2010-190 z 11.3.2010) a na nariadenie nového predbežného opatrenia (s predmetom dočasnej úpravy podmienok jeho styku s maloletými deťmi zhodne s dovtedajšou dočasnou úpravou, s výnimkou prítomnosti matky pri jeho styku s deťmi, s odkazom i na cit. znalecký posudok V.. Š.). Krajský súd v Žiline v odôvodnení cit. rozhodnutia okrem iného skonštatoval, že „je potrebné, aby sa medzi otcom a maloletými deťmi rozvíjal rodičovský vzťah a boli upevňované a rozvíjané citové väzby. Maloleté deti majú právo na zachovanie vzťahu k oboom rodičom, preto je dôležitá realizácia osobného styku toho rodiča s maloletými deťmi, ktorému neboli zverené do osobnej starostlivosti, aby sa aj tento mohol spolupodieľať na ich výchove“, nepovažujúc za relevantný dôvod dostatočne opodstatňujúci zmenu dovtedajších podmienok styku otca s deťmi (v prítomnosti matky) ani tie tvrdenia otca maloletých detí, ktorými odôvodňoval svoju požiadavku na styk s deťmi bez prítomnosti matky, podľa ktorých ho matka pri stretnutiach obmedzuje, stresuje tým, že ho bez jeho súhlasu fotí, natáča na kameru resp. nahráva na diktafón.

Matka maloletých detí v prílohe svojho vyjadrenia k odvolaniu otca maloletých predložila súdu tiež psychologické vyjadrenie Detského krízového centra Náruč zo dňa 24.3.2010, podané na základe psychologického vyšetrenia matky maloletých a maloletej V., okrem iného konštatujúcej, že matku vnímajú ako obeť partnerského násillia s následkami na prežívanie a správanie, vrátane zvýšenej podozrievavosti ako následku, nie príčiny prežitých udalostí, odporúčajúc zverenie maloletých detí do starostlivosti matke, u ktorej majú deti emočne pocit bezpečia a na základe interakcie psychológa s maloletou V. pripájajúc sa k podozreniu matky, že zo strany otca mohlo dôjsť k zneužitiu maloletej dcéry a odporúčajúc preto, aby bol deťom umožnený kontakt s otcom iba v prítomnosti tretej osoby, najlepšie matky.

I v neskoršom priebehu uvedeného konania vo veci starostlivosti o maloleté deti matka maloletých predložila opatrovníckemu súdu ďalšie listinné dôkazy, sčasti zabezpečené zo súčasne prebiehajúceho trestného konania, predovšetkým fotokópie znaleckých posudkov o vyšetrení duševného stavu oboch rodičov maloletých detí, podané v trestnej veci ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009, menovite najmä:

Znalecký posudok znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie a sexuológie V.. Q.. U. W. U. Q.. X. S. č. 30/2010, č. 54/2010 zo dňa 16.7.2010 - s predmetom vyšetrenia duševného stavu a sexuologického vyšetrenia otca maloletých detí, v zmysle záverov ktorého znalci nezistili u otca maloletých detí žiadnu duševnú chorobu ani poruchu v čase spáchania sledovaného trestného činu, ani aktuálne pri znaleckom vyšetrení, ani nezistili u otca žiadnu sexuálnu úchylku, ktorá by sa prejavovala v jeho konaní a takisto nezistili u otca sklony ku klamstvám a skresľovaniu skutočností, ktoré by ovplyvňovali vierohodnosť jeho výpovede;

Znalecký posudok znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie V.. Q.. U. W. U. Q.. X. S. zo dňa 04.10.2010 - psychiatrický posudok na matku maloletých detí, v zmysle záverov ktorého znalci u matky v čase údajne spáchaných skutkov (otcom) aj aktuálne zistili závažnú duševnú poruchu - diagnosticky sa jedná o bludovú poruchu s persekúčnym obsahom; v dôsledku tejto bludovej poruchy boli jej rozpoznávacie aj ovládacie schopnosti vymiznuté, čo má a malo podstatný vplyv na jej schopnosť správne vnímať a vypovedať, jej kritičnosť v tomto okruhu je vymiznutá (vo vzťahu k protispoločenskému konaniu a krivému obvineniu manžela), čo vylučuje zodpovednosť za jej konanie; znalci u matky nezistili syndróm týranej osoby.

I proti oboom vyššie citovaným znaleckým posudkom podala vyšetrovateľovi v trestnej veci svoje podrobné námietky matka i prostredníctvom Poradne pre rodinu v kríze Náruč, ako splnomocnencom

poškodenej v trestnom konaní zo dňa 29.10.2010, spolu s návrhom na doplnenie vyšetrovania. Matka maloletých detí svoje námietky proti vyššie citovaným záverom znalcov doplnila ďalej o správu zo psychologického vyšetrenia matky u Q.. O. P. zo dňa 23.11.2010, v zmysle obsahu ktorej u matky maloletých „ak ide o jej najbližších, zvyrazňuje sa pocit ohrozenia, bezmocnosti, môže sa následne spustiť senzitivné vzťahovačné až paranoidné nastavenie, ktoré funguje ako obranný, ale aj zdolávací osobnostný mechanizmus; paranoidita nepatrí do jej výbavy osobnosti ako osobnostná povahová črta; nemá ani tendencie k hysterickému, či zbrklému impulzívnemu správaniu bez racionálneho podkladu; citová viazanosť na deti je intenzívna; ... aktuálne sa známky duševného ochorenia nepotvrдили“.

Uznesením č.k. 13P/62/2009-386 zo dňa 03.12.2010, v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/11/2011-417 zo dňa 07.02.2011 a s opravným uznesením č.k. 5CoP/11/2011 z 25.3.2011-467 zo dňa 25.3.2011 (právoplatným dňa 15.02.2011 a vykonateľným dňa 22.12.2010), vyhláseným na pojednávaní dňa 03.12.2010 Okresný súd Žilina nariadil predbežné opatrenie o podmienkach dočasnej úpravy styku otca s maloletými deťmi, ktorým súd nanovo upravil styk otca s maloletými deťmi na každý nepárny týždeň v sobotu od 09.00 h do 18.00 h, v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h a v každom párnom týždni v stredu od 16.00 h do 18.00 h, bez prítomnosti matky maloletých detí - v odôvodnení cit. uznesenia konštatujúc zmenu pomerov, dôvodiac, že pri stretnutiach dochádza ku konfliktom medzi rodičmi i starou matkou zo strany otca a odkazujúc na vyššie citované závery znaleckých posudkov v trestnom konaní o duševnom stave oboch rodičov, v neposlednom rade tiež na skutočnosť, že deti sú staršie. Odvolací súd vyslovil ďalej názor, že „je v záujme maloletých detí, aby stretávanie sa s otcom prebiehalo v pokojnej atmosfére, bez konfliktov, ktoré ich nepochybne negatívne ovplyvňujú“.

V nasledujúcom období trvajúcej dočasnej úpravy podmienok styku otca s maloletými deťmi, až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej dňa 26.6.2012 (rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012), otec maloletých postupne adresoval opatrovníckemu súdu (a potom i súdu vo veci jeho návrhu na výkon rozhodnutia), počnúc podaním zo dňa 29.12.2010 a končiac podaním doručeným súdu dňa 24.01.2012 vo forme návrhu otca maloletých detí na zmenu rozhodnutia o zverení maloletých detí podľa § 25 ods.4 Zákona o rodine množstvo písomných podaní, v ktorých oznamoval súdu opakované nerešpektovanie rozhodnutím súdu stanovených podmienok jeho styku s maloletými deťmi matkou, neumožňujúcou mu styk s deťmi v určenom čase bez jej prítomnosti, usilujúcou sa podľa neho vypestovať u detí tzv. syndróm zavrhnutého rodiča a domáhajúc sa z tohto dôvodu opakovane zmeny rozhodnutia o zverení maloletých detí s poukazom na ust. § 25 ods.4 Zákona o rodine a tiež nariadenia výkonu rozhodnutia (v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 21Em 2/2011), neskôr i prostredníctvom podania trestného oznámenia na matku maloletých detí pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (v súčasnosti po podaní obžaloby prokurátorom dňa 13.6.2013 pod sp. zn. Okresného súdu Žilina 1T/104/2013. Okresný súd Žilina vo veci rozhodol trestným rozkazom zo dňa 28.6.2013, ktorým súd uznal matku maloletých detí ako obvinenú za vinnú v bodoch 1 a 2 obžaloby pre pokračovací prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, za čo ju odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu jeden rok. Po tom, ako obvinená proti cit. trestnému rozkazu podala dňa 02.8.2013 riadne a včas odpor podľa § 355 Trestného poriadku, súd vo veci pripravuje hlavné pojednávanie, určené na termín 26.5.2014).

Na niektoré z početných oznámení otca maloletých detí reagovala písomne i matka maloletých, vrátane podania návrhu na súde dňa 07.3.2011 na nariadenie predbežného opatrenia o úprave styku otca s maloletými deťmi, navrhujúc úpravu styku v nezmenenom rozsahu, ale s opätovným doplnením podmienky svojej prítomnosti pri styku. Svoj návrh okrem iných príloh doložila i lekárskej nálezom z pedopsychiatrického vyšetrenia maloletého syna Q. zo dňa 10.02.2011 v ambulancii Q.. Q. Š., vykonaného na odporúčenie nefrológa z dôvodu pomočovania sa dieťaťa (podľa obsahu ktorého maloletý má „s otcom pravidelné kontakty, akceptuje ich len v prítomnosti matky, postoje k otcovi skôr negatívne“).

Otec maloletých detí zas v rámci jedného zo svojich oznámení o porušení predbežného opatrenia matkou, podaného súdu dňa 07.3.2011, súčasne navrhol nariadenie výkonu rozhodnutia a ďalej tiež nariadenie predbežného opatrenia - dočasným zverením maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, odôvodňujúc svoj návrh obavami o deti vzhľadom na duševný stav matky maloletých, v zmysle skôr citovaných záverov znalcov V.. Š. a potom Q.. W. U. Q.. S..

Okresný súd Žilina uznesením č.k. 13P/62/2009-460 zo dňa 15.3.2011 oba vyššie citované návrhy rodičov maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Matka maloletých detí podala proti výroku cit. uznesenia, ktorým súd zamietol jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia, odvolanie, o ktorom z dôvodu nepredloženia veci odvolaciemu súdu tento až do neskoršieho právoplatného rozhodnutia vo veci samej nerozhodoval (k tejto procesnej vade potom zaujal stanovisko odvolací Krajský súd v Žiline v odôvodnení ďalej citovaného rozsudku č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012).

Medzičasom podali ďalšie znalecké posudky súdom v uvedenej veci starostlivosti o maloletých ustanovení znalci - Q.. H. U., V.. posudok zo dňa 10.5.2011, z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie a sexuológie a P.. Q.. P. S., V.. posudok č. 10/2011 zo dňa 20.5.2011, znalecký psychologický posudok (ako posudok konzultanta - psychológa), v ich záveroch okrem iného zhodne konštatujú, že:

- u ani jedného z rodičov maloletých nebola zistená duševná choroba v užšom slova zmysle a ani žiadna iná duševná porucha v širšom ponímaní;
- ... rovnako neboli psychologickým vyšetrením zistené žiadne osobnostné vlastnosti, ktoré by bránili niektorému z rodičov vychovávať deti; vzhľadom k veku detí je vhodnejšie, ak by deti boli zverené do stálej (trvalej) výchovy matky s úpravou styku detí s otcom v prospech stanovenia dostatočného priestoru pre styk detí s otcom;
- obaja rodičia sú schopní vytvoriť bezpečné prostredie pre maloleté deti, obaja majú vyvinutý zodpovednostný vzťah k následkom svojho konania a u žiadneho z nich neboli zistené závažné sklony ku klamstvu a vedomému skresľovaniu skutočnosti, čiastočné skresľovanie obrazu skutočnosti znalci nachádzajú u oboch rodičov v dôsledku zaplavenia silnými emóciami ako produktu stresovej situácie v matrimoniálnom konflikte;
- emocionálny vzťah oboch rodičov je vysoko pozitívny a obaja sú silne citovo viazaní k deťom; z hľadiska emotivity a stability je pre výchovu detí jednoznačne vhodnejšia matka, nakoľko poskytuje deťom silnejšiu a pohotovejšiu emocionálnu rezonanciu, ktorá je v ich veku aktuálne veľmi potrebná;
- z psychosexuálneho hľadiska znalcami neboli zistené žiadne sexuálne aktivity, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na vývin detí; u otca nebola zistená či potvrdená sexuálna deviácia, je možné, že u neho došlo k nevhodným prejavom (chodil vyzlečený pred deťmi apod.), čo však nevyplývalo z poruchy sexuálneho pudu, ale išlo skôr o nevhodný zvyk; vyšetrením z hľadiska psychológie sexuality a špecializovaným prístrojovým sexuologickým vyšetrením falopletyzmografiou (PPG) neboli zistené žiadne znaky svedčiace pre prítomnosť preferencie detských objektov pred dospelými;
- znalci odporúčajú celodenné stretávanie oboch detí s otcom bez účasti matky; pred rozhodnutím o konkrétnej forme styku s otcom však znalci doporúčajú deti vyšetriť psychologicky u detského psychológa.

V zmysle záveru uvedeného v písomnej správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ž., referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 16.8.2011 o priebehu konzultácií s rodičmi maloletých a s ich deťmi, maloleté deti sa verbálne vyjadrili, že u otca chcú tráviť čas v prítomnosti matky, pričom maloletý Q. by vedel byť u otca so sestrou aj istý čas sám; z pozorovania usudzujúc, že deti sú schopné pri vhodnej komunikácii a podmienkach zotrvať istý čas s otcom bez prítomnosti matky; takýto kontakt s otcom nepredstavuje pre maloleté deti zvýšenú záťaž; z tejto interakcie však nijako nevyplýva ako prebiehajú skutočné interakcie, keď otec a matka nie sú pozorovaní a ani ako maloleté deti reagujú pri ich príprave na styk s otcom, resp. nie je zrejmé, čo alebo kto odmietavú reakciu u detí vyvoláva alebo spôsobuje; so záverečným odporúčením preto realizovať vyšetrenie detí u súdneho znalca.

Okresný súd Žilina vo veci samej rozhodol rozsudkom č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011, ktorým zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. sumou 145,- eur mesačne od 01.11.2009 do 31.12.2010 a sumou 100,- eur mesačne od 01.01.2011 a na výživu maloletej V. sumou 145,- eur mesačne od 01.11.2009 do 31.12.2010 a sumou 100,- eur mesačne od 01.01.2011, uložil otcovi povinnosť uhradiť nedoplatok výživného po 1.016,- eur na každé dieťa v splátkach po 30,- eur mesačne na každé dieťa a upravil podmienky styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s oboma maloletými deťmi bez prítomnosti matky v nepárnom týždni v pondelok, stredu, piatok, sobotu a nedeľu a v párnom týždni v utorok, stredu a štvrtok a to počas pracovných dní vždy od 16.00 h do 18.00 h a cez dni pracovného voľna alebo pracovného pokoja v období od vyhlásenia rozsudku do 30.9.2011 v čase od 15.00 h do 18.00 h, od 01.10.2011 do 31.10.2011 v čase od 14.00 h do 18.00 h a od 01.11.2011 v čase od 09.00 h do 18.00 h, nakoniec vyslovil

predbežnú vykonateľnosť rozsudku a rozhodol o zrušení predbežného opatrenia zo dňa 03.12.2010 (č.k. 13P/62/2009-386) v celom rozsahu. Zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky súd odôvodnil vekom maloletých detí a vyššie citovanými závermi a odporučeniami znalcov Q.. U. U. P.. Q.. S.. Podmienky úpravy styku otca s maloletými deťmi - bez prítomnosti matky - okresný súd popri veku detí takisto oprel o citované závery znalcov, vrátane záveru o nezistení sexuálnej deviácie u otca maloletých, tiež o cit. správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ž., referátu poradensko-psychologických služieb. Vyslovil tiež názor, že stretávanie sa otca s deťmi bude prebiehať bezproblémovo vtedy, „pokiaľ sa rodičia vyhnú vzájomným invektívam a matka poskytne väčšiu súčinnosť pri odovzdávaní maloletých detí otcovi a nebude stupňovať napätie či vytvárať stresovú situáciu“. Súd označil tvrdenia matky, odmietajúcej styk otca s deťmi bez jej prítomnosti, za účelovo sa meniace podľa vývoja dokazovania a upozornil matku na jej povinnosť dodržiavať vykonateľné rozhodnutia súdu, vrátane upozornenia na možné dôsledky bránenia v styku s deťmi otcovi, spočívajúce v založení dôvodu na zmenu rozhodnutia vo veci zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti.

Po tom, ako citovaný rozsudok okresného súdu napadli odvolaniami tak otec maloletých detí (smerujúcim proti výroku rozsudku o výživnom na deti, ktoré označil za neprímerané; navrhujúc určiť výživné po 100,- eur mesačne na každé dieťa, z toho po 85,- eur mesačne ako bežné výživné a po 15,- eur mesačne na tvorbu úspor), ako aj matka maloletých (smerujúcim proti výrokom rozsudku o výživnom a o úprave styku otca s maloletými deťmi; trvajúc na svojej prítomnosti pri styku otca s deťmi a navrhujúc preto výživné na deti od 01.11.2009 do 31.12.2010 vo výške 270,- eur mesačne na maloletého Q. a 230,- eur mesačne na maloletú V. a od 01.01.2011 vo výške 230,- eur mesačne na maloletého Q. a 180,- eur mesačne na maloletú Petru), o odvolaniach oboch rodičov maloletých rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012 (právoplatným dňa 26.6.2012), ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v napadnutom výroku o výživnom na maloleté deti za obdobie od 01.11.2009 do 31.8.2011 a naopak napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil v časti výroku o splácaní nedoplatku výživného (odvolací súd určil otcovi maloletých splátky po 10,- eur mesačne na každé dieťa) a nakoniec tiež v časti výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s oboma deťmi bez prítomnosti matky 3 krát v bežnom mesiaci v rozsahu 2 hodín na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž., referáte poradensko-psychologických služieb v období prvých troch mesiacov nasledujúcich po právoplatnosti rozsudku a počnúc štvrtým mesiacom je otec oprávnený stretávať sa s oboma maloletými deťmi bez prítomnosti matky každý párný týždeň v stredu od 16.00 h do 18.00 h a každý nepárny týždeň v sobotu a v nedeľu, vždy od 09.00 h do 18.00 h s tým, že cit. rozsudok krajského súdu sa nedotýka výrokov rozsudku okresného súdu o predbežnej vykonateľnosti, o zrušení predbežného opatrenia a o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matke. V odôvodnení cit. rozsudku odvolací súd vo vzťahu k medzi rodičmi maloletých detí zásadne problematickej otázke podmienok styku otca s maloletými deťmi definoval nevyhnutnú súčinnosť a úlohy oboch rodičov maloletých detí, s cieľom prostredníctvom styku rodiča s dieťaťom zabezpečenia spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti na jeho výchovu: „Úlohou rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do výchovy, je, aby pri styku uplatňoval len pozitívnym spôsobom svoju rolu vo výchove maloletého dieťaťa, bez toho, aby maril výsledky výchovy druhého rodiča. Naproti tomu úlohou druhého rodiča, ktorý dieťa vychováva, je okrem iného, aby - prihliadajúc na záujem dieťaťa na pokojnom a bezproblémovom priebehu styku s druhým rodičom - vytváral priaznivé podmienky na tento styk, a to najmä vedením dieťaťa k správnejmu vzťahu k tomuto rodičovi.“ Odvolací súd potom s odkazom na konkrétne skutkové zistenia v konaní v predmetnej veci okrem iného konštatoval, že matka nezvláda svoju úlohu pripraviť deti na styk s otcom bez jej prítomnosti, pričom vzhľadom na až hostilný (nepriateľský) vzťah rodičov navzájom nepovažoval krajský súd úpravu podmienok styku otca s deťmi v prítomnosti matky za súladné so záujmami maloletých detí, naopak, takáto úprava by viedla k vytváraniu stresových situácií. Preto odvolací súd na prechodné obdobie podmienil styk otca s deťmi účasťou kolízneho opatrovníka, personálne vybaveného psychológom, s ktorým by mali obaja rodičia i deti spolupracovať. Pri úprave rozsahu styku odvolací súd ďalej popri dennom režime maloletých detí prihliadal aj na skutočnosť, že pre dlhší čas trvajúce problémy pri realizácii styku otca s deťmi tento nebol riadne vykonávaný, čo mohlo spôsobiť „ochladnutie“ vzťahov maloletých.

Matka maloletých detí podala dňa 01.8.2012 proti cit. rozsudku odvolacieho súdu mimoriadny opravný prostriedok formou dovolania (v časti výrokov o výživnom na deti a o úprave styku otca s maloletými deťmi). Dovolací Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave uznesením sp. zn. 6 Cdo 99/2013 zo dňa 19.6.2013, právoplatným dňa 23.7.2013, jej dovolanie odmietol pre neprípustnosť.

Súd dodáva, že medzičasom (od vyhlásenia cit. rozsudku okresného súdu č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 až do nadobudnutia právoplatnosti cit. rozsudku odvolacieho súdu č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012), požiadala najskôr matka maloletých detí návrhom podaným na súde dňa 28.12.2011 o nariadenie predbežného opatrenia - dočasnou úpravou styku otca s maloletými deťmi (zotrúvajúc na požiadavke svojej prítomnosti pri stretávaní sa otca s deťmi s odôvodnením, že vyšetrowanie v trestnej veci, v ktorej podala trestné oznámenie na otca maloletých, stále pokračuje). Okresný súd uznesením sp. zn. 13P/62/2009 zo dňa 25.01.2012, v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/11/2012 zo dňa 19.4.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.5.2012, jej návrh zamietol. Nasledovalo podanie návrhu starej matky detí Q.. A. Z. (otcovej matky) dňa 04.01.2012 na nariadenie predbežného opatrenia - dočasnou úpravou styku starej matky s maloletými deťmi (navrhujúcej upraviť svoj styk s deťmi na každú párnú sobotu v čase od 15.00 h do 18.00 h), ktorý Okresný súd takisto zamietol - uznesením sp. zn. 13P/62/2009 zo dňa 27.01.2012, právoplatným dňa 01.3.2012. Ďalší návrh na nariadenie predbežného opatrenia podal tentoraz otec maloletých detí dňa 17.01.2012, žiadajúc dočasné zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti, úpravu primeraného rozsahu vyživovacej povinnosti matky k deťom a úpravu jej primeraného styku s maloletými deťmi, „podľa zväženia súdu“, ktorý návrh však krátko na to podaním zo dňa 24.01.2012 vzal späť s odôvodnením svojho pochybenia, pretože mal v úmysle na základe § 25 ods.4 Zákona o rodine žiadať o zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti a Okresný súd Žilina preto uznesením sp. zn. 13P/62/2009 zo dňa 25.01.2012, právoplatným dňa 01.3.2012, konanie o tomto návrhu otca maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia zastavil. Nasledovalo podanie vyššie avizovaného návrhu otca maloletých detí dňa 24.01.2012 - vo veci samej, o zmenu rozhodnutia o zverení oboch maloletých detí podľa § 25 ods.4 Zákona o rodine, ich zverení do jeho osobnej starostlivosti, ponechávajúc sumu výživného na deti i podmienky úpravy styku matky s deťmi na zväženie súdu.

Matka maloletých popri odmietavom písomnom vyjadrení zo dňa 04.7.2012 k cit. návrhu otca maloletých dňa 30.11.2012 podala na súde ďalší návrh na nariadenie predbežného opatrenia - na zmenu podmienok úpravy styku otca s deťmi, navrhujúc opätovne styk otca s deťmi podmieniť svojou prítomnosťou, s odôvodnením, že deti vyžadujú prítomnosť matky pri stretnutiach, otec však principiálne odmieta požiadavky samotných detí akceptovať.

V prílohe svojho cit. návrhu matka maloletých predložila súdu i kópiu časti (záver) znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie (liečby alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatrie) a z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých č. 232/2012 a č. 32/2012 zo dňa 28.10.2012, podaného znaleckou organizáciou Centrum duševného zdravia, s.r.o. prostredníctvom poverených znalcov z odboru zdravotníctva Q.. W.Y. P. U. Q.. X. J. a z odboru psychológie V.. V. B., v trestnej veci ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009, na duševný stav matky maloletých detí, so záverom, že matka netrpí a ani v čase údajných spáchaných skutkov otcom netrpela žiadnou duševnou chorobou v zmysle choromyselnosti; pokiaľ bola v čase eskalácie matrimoniálnej krízy podozrievavejšia, jednalo sa o zrozumiteľný, situačne determinovaný prejav, nie o prejav závažnej duševnej choroby; znalci nezistujú závažnejšiu psychopatológiu, tobôž psychotickú, ani reziduálne; u matky sa v čase spolužitia s manželom rozvinul tzv. syndróm týranej ženy ... aktuálne, viac než 3 roky po odchode od manžela, tento syndróm už odznel do formy len niektorých reziduálnych znakov; ... s posudkami znalcov Q.. U. U. P.. S. sa v záveroch prakticky stotožňujú; ... v dobe údajného spáchania trest. činu sexuálneho zneužívania bol vzťah matky k manželovi jednoznačne negatívny, všetko jeho konanie bolo matkou hodnotené negatívne, katatýmne - subjektivisticky, skreslene, ... v súčasnosti je jej vzťah k už bývalému manželovi do značnej miery zbavený katatýmneho skresľovania; ... snaží sa svoje postoje a nastavenia voči expartnerovi korigovať ... chcela by s ním mať dobrý vzťah práve kvôli deťom, ... keď už nie sú manželia, ale mali by zostať a musia zostať v prvom rade rodičmi; viaceré popisované prejavy matky by zapadali do tzv. syndrómu týranej ženy; ... začala túto pre ňu záťažovú situáciu riešiť až pri subjektívne veľmi vážnom ohrození, za ktoré pokladala manželovo správanie vo vzťahu k dcérke, kde z jej pohľadu po „prepojení“ niekoľkých skúseností nemohla ignorovať možnosť jej sexuálneho zneužívania, na čo už reagovala aktívne, trestným oznámením.

Okresný súd uznesením č.k. 13P/62/2009-942 zo dňa 20.12.2012 vyššie cit. návrh matky maloletých detí zo dňa 30.11.2012 na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, konštatujúc nesplnenie podmienok navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov predbežným opatrením po tom, ako tieto upravil cit. rozhodnutím vo veci samej Krajský súd v Žiline (rozsudkom č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa

12.4.2012). Matka maloletých detí podala proti cit. uzneseniu odvolanie podaním zo dňa 10.01.2013, o ktorom odvolací súd nerozhodol; medzičasom však o jej ďalšom takom istom návrhu na predbežné opatrenie rozhodol súd v konaní v tejto prejednávanej veci sp. zn. 33C/59/2009, ako je už uvedené v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozsudku.

Dňa 03.01.2013 podal opatrovníckemu súdu kolízny opatrovník správu z prešetrenia pomerov v rodine účastníkov, ku ktorej pripojil ďalšie správy o stretnutiach otca s maloletými deťmi, uskutočnených za podmienok určených cit. rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline v dňoch 07.9.2012, 12.9.2012, 18.9.2012, 21.9.2012 a dňa 07.11.2012, popri tlmočení zistených stanovísk oboch rodičov maloletých detí opakovane odporúčajúc súdu znalecké dokazovanie z odboru detskej psychológie s odôvodnením, že psychológovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž. sa nepodarilo prelomiť odmietanie otca maloletými deťmi a deti odmietali súdom určené stretnutia s otcom bez prítomnosti matky i na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž..

Tak ako pred rozhodnutím súdu vo veci samej cit. rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012 i potom otec maloletých detí priebežne neustále písomne informoval opatrovnícky súd, ako i súd konajúci vo veci jeho návrhu na výkon rozhodnutia a tiež súd konajúci v tejto prejednávanej veci, o porušovaní a nerešpektovaní súdom upravených podmienok jeho styku s maloletými deťmi matkou, počnúc doručením oznámenia dňa 20.8.2012 a končiac v predmetnej veci doručením takéhoto oznámenia súdu (označeného otcom maloletých poradovým číslom 67) dňa 12.7.2013. Na posledné označené oznámenie otca reagovala matka maloletých detí podaním zo dňa 24.7.2013, v ktorom informovala súd, že aj keď deti na jednotlivé stretnutia s otcom v určených termínoch pripravuje, tieto sa neuskutočňujú, pretože otec detí odmieta vôľu detí a teda stretávanie sa s deťmi tak, ako to ony samé vyžadujú, tj. v prítomnosti matky, odmietajúc si deti prevziať za takýchto podmienok.

Uznesením č.k. 13P/62/2009 z 30.7.2013-1039 zo dňa 30.7.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 03.9.2013, okresný súd rozhodol o zastavení konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rodičov (iniciovane vyššie citovaným návrhom otca maloletých detí zo dňa 24.01.2012 vo veci samej, o zmenu rozhodnutia o zverení oboch maloletých detí do osobnej starostlivosti, o výživné a úpravu styku s deťmi), vzhľadom na procesnú prekážku tzv. litispendencie, spočívajúcu v prebiehajúcom konaní Okresného súdu Žilina v tejto prejednávanej veci sp. zn. 33C/59/2009, vo veci starostlivosti o maloleté deti, s tým istým predmetom konania.

III/ K záverom znaleckého dokazovania z odboru psychológie v tomto konaní

Nadväzujúc na vykonané dokazovanie v konaní sp. zn. 13P/62/2009 znalcami z odboru psychiatrie a psychológie Q.. U. U. P. S., v spojení s ďalšími znaleckými posudkami znalcov - psychiatrov a psychológov v trestnom konaní ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009, predmetom znaleckého skúmania ktorých boli obaja rodičia maloletých detí, súd pre potreby rozhodnutia v tejto prejednávanej veci dokazovanie ďalej v súlade s opakovanými návrhmi kolízneho opatrovníka v priebehu konania, ako aj oboch rodičov maloletých detí a nakoniec objektívnou potrebou riadneho zistenia skutkového stavu veci doplnil o znalecké skúmanie vzťahov rodičov a maloletých detí znalcom z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých. Súdom ustanovená znalkyňa V.. W. X. v písomnom znaleckom posudku č. 50/2013 zo dňa 22.10.2013 vyslovila okrem iných tieto závery a podala tieto odporúčenia súdu pre potreby rozhodovania o úprave pomerov rodičov a maloletých detí:

- emocionálna reaktivita maloletých detí v citovej polarite k matke zahrňuje vyslovene pozitívne citové väzby, voči otcovi sa javí citový postoj detí ambivalentný (zahrňuje pozitívne i negatívne citové postoje), nie však negativistický, odmietavý; deti sú menej zrelé vzhľadom na aktuálny fyzický vek pochopiť príčinné súvislosti napätia rodičov, ale sú senzitivne k ich napätiu a tým môžu strácať žiaduci pocit bezpečia v rodinných vzťahoch, následne sa v dôsledku vynárajúceho sa pocitu neistoty, dezorientácie v problémoch dospelých, ešte výraznejšie emočne naviazali na rodičovskú osobu, s ktorou sú v intenzívnejšom kontakte, na matku, preferujú ju;
- vzťah matky k maloletým deťom je pozitívny, súčasne sýtený vrúcnyimi citovými polaritami; psychická reaktivita matky odráža prejav nadmerne protektívneho (hyperprotektívneho, nadmerne ochraňujúceho) materského citu k maloletým deťom;
- otec detí takisto prejavuje svoj vzťah k maloletým deťom ako pozitívny, primerane emocionálne a racionálne sýtený, čo súvisí s adekvátnou kritickosťou úsudku otca detí i vo vzťahu k širšej realite;

- vzťah medzi rodičmi je aj v súčasnej dobe determinovaný vzájomnou nevráživosťou, pretrváva vzájomne konfliktogénny postoj; matka síce verbalizuje svoju snahu kooperovať v komunikácii s otcom detí, ale otec detí vníma jej správanie ako jej snahu znemožniť mu rozvíjanie citovej väzby s deťmi, neakceptuje jej motiváciu viesť deti k postupnému opätovnému zblížovaniu sa s otcom;
- emocionálna a sociálna zrelosť matky maloletých detí je aktuálne podmienená prevažujúcou psychickou stabilitou jej osobnosti, napriek záťaži v súvislosti s matkou popisovaným konfliktogénnym správaním otca detí; psychickú integrovanosť jej osobnosti potenciálne zvyšuje schopnosť racionálnej kontroly psychických prejavov, ... vyváženosť celkového vývinu matky detí síce nepriaznivo zasiahol partnerský nesúlad s otcom detí, rozvinuté zvládacie mechanizmy osobnosti matky jej však umožňujú postupne vysporiadať sa s touto záťažou;
- osobnosť otca maloletých detí je adekvátne psychicky integrovaná, vyvážená, prevažuje emocionálna stabilita, v reaktivite nie je výrazný podiel emotivity až lability afektivity, ktorá by nepriaznivo ovplyvňovala jeho sociálne správanie; ... v oblasti vyšších citov je rozvinutá schopnosť vytvárať primerane vrúcne citové väzby; ... zaznamenané charakteristiky v profile vyváženého vývinu osobnosti, ktoré vyúsťujú do predvídateľného, cieľavedome regulovaného a adaptívneho správania; nie je prítomný sklon k nadmernému vyzdvihovaniu vlastnej významnosti i uprednostňovaniu vlastných priání, egocentrizmus;
- osobnosť oboch maloletých detí je vo vývine, pre ktorý je charakteristická sugestibilita, ovplyvniteľnosť postojmi, názormi najbližšieho výchovného prostredia, v popredí je nerovnováha najmä emocionálneho a sociálneho zrenia; z anamnézy vývinu detí aj z výsledkov psychologického vyšetrenia možno predpokladať mierne sťaženú adjustabilitu detí na sociálne prostredie;
- v reaktivite detí aktuálne nezistená rozvinutá symptomatológia, ktorá by potvrdzovala syndróm zavrhnutého rodiča v postoji k otcovi, ale nemožno vylúčiť jeho postupný rozvoj, ak bude napätie v rodičovskej komunikácii pretrvávajúť;
- obraz otca, ktorý majú deti vytvorený, je determinovaný aktuálne prevládajúcou ambivalenciou ich citového postoja k otcovi, čo súvisí s pretrvávajúcou vzájomne konfliktnou komunikáciou rodičov; súčasne je podmienený dosiahnutou vývinovou úrovňou detí, ... deti prirodzene preberajú názory okolia, výchovného prostredia, v ktorom žijú, prirodzene sa s nimi stotožnia a to aj bez vedomého úmyslu vychovávateľov ovplyvňovať ich; deti dokážu pochopiť, že rodinu tvoria rodičia a deti, starí rodičia ... ale nie sú dostatočne zrelé pochopiť aktuálne zmenenú vlastnú rodinnú situáciu, ani pochopiť racionálne súvislosti tejto zmeny v dôsledku konfliktu rodičov; deti neodmietajú otca, styk s ním podmieňujú prítomnosťou matky, s ktorou sú prevažne v kontakte a citová väzba s ňou je intenzívnejšie rozvinutá než s otcom; nebolo zistené priame ovplyvňovanie maloletých detí vo vzťahu k druhému rodičovi;
- neboli zistené negatívne skutočnosti a zážitky, ktoré by mohli nasvedčovať neadekvátnemu správaniu niektorého rodiča a mohli negatívne ovplyvniť ďalší vývin detí; vzhľadom na zistené pozitívne väzby oboch rodičov k deťom nie je predpoklad, že by rodičia aplikovali nevhodné výchovné prostriedky, ktoré u detí môžu vyvolávať neprimeraný strach a obavy; výchova a zdravý telesný vývin maloletých detí pri styku s niektorým z rodičov nie je ohrozená;
- v socializácii a kontaktoch sa prejavuje mierna neistota detí, v neznámom prostredí aj tenzia (vnútorné napätie); tieto prejavy môžu súvisieť so zmenami, ktoré nastali v najbližšom sociálnom prostredí, v intrafamiliárnych vzťahoch;
- matka sa správa v interakcii s deťmi primerane, verbálne ani neverbálne ich neovplyvňuje a tak poskytuje priestor pre interakciu otec - deti; otec sa prirodzene snaží o dobrý kontakt s deťmi, aktívne verbalizuje, vytvára pritom priestor pre spontánnu aktivitu detí; zo vzájomne prebiehajúcej interakcie detí - rodičia je zjavné, že matku deti prirodzene rešpektujú, súčasne akceptujú aj otca ako rodiča, citová väzba detí s rodičmi je rozvinutá, aj keď aktuálne determinovaná pretrvávajúcim konfliktným vzťahom rodičov, čo spôsobuje tenziu („blok“) v komunikácii detí s otcom, prekonateľná je ústupom napätia medzi rodičmi samotnými;
- obidvaja rodičia majú z hľadiska intelektovej úrovne a psychickej integrovanosti osobnosti porovnateľné predpoklady pre zabezpečenie osobnej starostlivosti a riadnej výchovy maloletých detí; z hľadiska rozvinutosti citového zázemia deti viac inklinujú k matke, nakoľko jej odchodom zo spoločnej domácnosti s deťmi sú s ňou v intenzívnejšom kontakte než s otcom a citová väzba s otcom sa neprirodzene prerušila;
- aktuálne neodporúča striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, využitie ktorého inštitútu odporúča výlučne za predpokladu, že rodičia maloletých detí dokážu komunikovať ako zrelí rodičia, ich komunikácia nie je konfliktná a súčasne v situácii, že sa rodičia dokážu dohodnúť na rovnakom výchovnom prístupe k deťom, aby dodržali nevyhnutnú podmienku kontinuity výchovného prostredia detí; možno predpokladať, že otec a matka sa vzájomne nesnažia dohodnúť na rovnakom výchovnom prístupe k deťom, zabezpečení rovnakého denného režimu pre deti, ako aj ďalších každodenných

pravidiel; ak by odporučila striedavú starostlivosť, kde nie je zabezpečená podstatná podmienka kontinuity výchovného prostredia detí a nekonfliktnej komunikácie rodičov, veľmi vážne by ohrozí vývin maloletých detí;

- stotožňujúc sa s odôvodnením uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 (poznámka súdu: ktorým odvolací súd dočasne upravil podmienky úpravy styku otca s maloletými deťmi odlišne od právoplatného rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012 - a to vychádzajúc ako z nových skutočností, v čase rozhodovania súdu cit. rozsudkom zo dňa 12.4.2012 neznámych, týkajúcich sa realizácie súdom upraveného styku otca s deťmi pôvodne v prechodnom období v súčinnosti so psychológom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, keď stretnutia vzhľadom na odmietanie detí nemohli prebiehať spôsobom vymedzeným v cit. rozhodnutí súdu, majúc potom za to, že „pre zdravý vývoj detí je žiaduce, aby pri postupnom nadväzovaní kontaktu s otcom cítili prítomnosť matky, na ktorú sú stále úzko naviazané“) v časti odôvodňujúcej úpravu podmienok styku otca s deťmi v prítomnosti matky - znalkyňa vyslovila záver, že pre harmonický vývin detí je zvlášť významné, aby pri postupnom obnovovaní citovej väzby s otcom cítili prítomnosť matky, ku ktorej sa rozchodom rodičov intenzívnejšie citovo pripúťali; odporúča preto zohľadniť zákonitosti vývinu maloletých detí, ich dosiahnutú vývinovú úroveň a ešte pretrvávajúcu prirodzenú vývinovú zákonitosť, ktorou je zmienená intenzívnejšia pripúťanosť detí k matke; v danej rodinnej situácii možno predpokladať, že maloleté deti sa budú ťažšie vyrovnávať s neprítomnosťou matky, ak s nimi matka nebude v súvislom kontakte, pričom je samozrejme nevyhnutný pravidelný kontakt detí s otcom;

- nevyhnutnou podmienkou obnovenia pozitívnych citových väzieb otec - deti je vzájomná snaha rodičov nekonfliktne komunikovať; zo vzájomnej interakcie rodičov možno usudzovať, že v ich komunikácii rezonuje významné napätie, aj v dôsledku tendencií otca detí spochybňovať adekvátnosť starostlivosti matky o deti (podľa otca detí matka vťahuje deti do problémov dospelých, pochybuje o jej duševnom zdraví), obdobne tendencií matky spochybňovať adekvátnosť starostlivosti otca o deti (stále v nej rezonuje strach z potenciálneho neadekvátneho správania sa otca voči deťom v zmysle skúmania v trestnom konaní); pokiaľ rodičia nevyvinú úsilie o primeranú rodičovskú komunikáciu, sekundárne negatívne zasiahnu do harmónie vývinu svojich detí; podľa znalkyne je preto žiaduce zväziť terapeutický proces s rodinou, najmä s rodičmi navzájom, aby sa naučili konštruktívne komunikovať, napr. prostredníctvom psychológa referátu PPS príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, prípadne psychologickkej ambulancie Q.. O. P., ktorá realizuje psychologickú intervenciu s matkou a deťmi už od septembra 2009; odporúčajúc potom ponechať na úvahu terapeuta, aby v priebehu terapie s rodinou prognosticky zväzil možnosť styku otca s deťmi bez prítomnosti matky;

- znalkyňa záverom zdôraznila, že u detí nezistila odmietavý postoj k otcovi, ale adaptácia detí na zmenený vývin rodiny ešte vyžaduje prítomnosť matky v kontakte detí s otcom; ... očakávajúc od matky, že v súlade s tým, čo deklaruje, podporí úsilie otca opätovne sa zbližiť s deťmi a nebude zasahovať do otcovskej komunikácie s deťmi a tiež že mu pomôže poznať aktuálne vývinové potreby detí, nakoľko dlhé obdobie nevstupoval do každodennej starostlivosti o deti; akonáhle deti budú vnímať pokojnú konverzáciu rodičov, zmierni sa ich vnútorná tensia a postupne sa adaptujú na zmenenú rodinnú situáciu; ak sa budú rodičia neustále vracaať do minulých sporov a neuprednostnia cestu odpúšťania a uzatvorenia minulosti, obidvaja budú spoluzodpovední za sekundárnu psychotraumatizáciu následného vývinu svojich detí, ktoré, ako tvrdia, vrúcne ľúbia.

Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení zo dňa 22.11.2013 k znaleckému posudku uviedol, že so závermi znalkyne týkajúcimi sa zverenia detí do starostlivosti matke, odmietnutia striedavej osobnej starostlivosti a odporúčenia stretávania sa otca s deťmi v prítomnosti matky nesúhlasí, považujúc tieto za príliš všeobecné.

Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení zo dňa 18.11.2013 k znaleckému posudku uviedla, že závery znalkyne iba potvrdili skutkový stav, vrátane nevyhnutnosti prítomnosti matky pri styku otca s deťmi. Žiadala súčasne súd, aby vyzval otca maloletých detí k väčšej súčinnosti, keďže neustále odmieta prevziať deti v prítomnosti matky, tvrdiac, že to nie je v záujme maloletých detí a označujúc posledné rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, ktorý takto podmienky jeho styku s deťmi upravil, za nezákonné a protiústavné.

Znalkyňa V. X. vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 14.02.2014 k cit. vyjadreniam oboch rodičov maloletých detí označila námietky otca maloletých detí za subjektívnu interpretáciu odborného nálezu vo vzťahu k problematike, v ktorej nedisponuje odborným poznaním v odbore psychológie. Znalkyňa s odkazom na cit. závery svojho posudku zdôraznila nevyhnutnosť postupného obnovenia citovej

väzby detí s otcom, ktorá sa v ranom veku detí prirodzene rozvinula, ale v dôsledku neadekvátnej partnerskej i rodičovskej komunikácie účastníkov sa narušila - apelujúc pritom znovu na oboch rodičov, aby prekonalí vzájomnú nevraživosť a uprednostnili záujem vlastných detí. Znalkyňa na adresu konania otca maloletých detí označila za smutné, že namiesto zhromažďovania dôkazov o tom, že matka maloletých detí „plánovite a zámerne neumožňuje jeho stretávanie sa s deťmi“, neuskutoční podstatný ústretový krok k vylepšeniu rodičovskej komunikácie a to je naplánovanie napr. spoločného výletu s deťmi, ktorého sa zúčastní aj matka. K obsahu vyjadrenia matky maloletých detí znalkyňa odmietla ako neopodstatnenú výhradu, že vzťah otca k deťom mala vyhodnotiť „zjavne na základe jeho vyjadrenia pred znalcom“, ale urobila tak na podklade kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy všetkých údajov, získaných psychodiagnostickým procesom. Znalkyňa nehodnotila motiváciu otca maloletých detí ako probanta, ale posudzovala jeho celkový potenciál, teda predpoklad zvládnuť konkrétnu sociálnu rolu, vrátane rodičovskej. Otec maloletých detí má aktuálne mentálne, osobnostné a sociálne predpoklady zvládnuť rodičovskú rolu, ale jeho negativizmus voči matke detí sťažuje jeho možnosti obnovenia citovej väzby s maloletými deťmi.

IV/ Súdom aplikovaná právna úprava

Súd konajúci v tejto prejednávanej veci nevyhnutne vo svojom dokazovaní a pre potreby rozhodnutia vo veci samej si sčasti osvojil a sčasti nadviazal ďalším dokazovaním na výsledky dokazovania vykonaného v období od 30.7.2009 až do 30.7.2013 najmä v súvisiacom a súčasne prebiehajúcom konaní sp. zn. 13P/62/2009, ako je i z toho dôvodu podrobne uvedené v predchádzajúcej časti II/ odôvodnenia tohto rozsudku a za rozhodujúce a podstatné pre svoje rozhodnutie v časti zverenia detí do osobnej starostlivosti a úpravy styku rodiča s deťmi považoval a plne si osvojil závery a odporúčenia v tejto prejednávanej veci súdom ustanovenej znalkyne z odboru psychológie V.. X., korešpondujúce s ostatnými vykonanými dôkazmi, z tohto dôvodu a vzhľadom na predmet rozhodovania súdu preto podrobne uvedené a citované v samostatnej časti III/ odôvodnenia tohto rozsudku.

Rozhodujúc po právoplatnosti cit. čiastočného rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí týmto rozsudkom o úprave ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 113 ods.1 OSP), vrátane podmienok styku s maloletými deťmi, súd z hľadiska tohto predmetu na posúdenie dokazovaním zisteného skutkového stavu veci, jestvujúceho v rozhodnom čase vyhlásenia tohto rozsudku (§ 153 ods.1, § 154 ods.1 OSP), aplikoval ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („Zákon o rodine“), menovite ust. §§ 24 a 25 Zákona o rodine v spojení s ust. § 62 ods.1 až 5 a §§ 75 a nasledujúcich Zákona o rodine. Zastupovanie a správu majetku maloletého dieťaťa upravujú podrobnejšie ust. §§ 31 a 32 Zákona o rodine.

S konaním o rozvod manželstva zo zákona spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode je konaním, ktoré môže súd začať i bez návrhu (§ 81 ods.1 OSP) a v ktorom preto súd návrhmi účastníkov nie je viazaný, postupuje z úradnej povinnosti, sledujúc pritom v zmysle ust. čl. 3 ods.1 a súvisiacich ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, prijatého v New Yorku 20. novembra 1989, ktorého signatárom je i Slovenská republika (uverejneného v našej zbierke zákonov oznámením FMZV č. 104/1991 Zb.), čl. 41 v spojení s čl. 7 ods.5 Ústavy Slovenskej republiky (úst. zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a ust. §§ 22 a nasl. a §§ 28 a nasl. Zákona o rodine predovšetkým najlepším záujmom maloletého dieťaťa - a tento v zmysle citovanej právnej úpravy v konkrétnych prípadoch jeho kolízie čo i s takisto oprávneným (majúcim oporu v cit. hmotnoprávnej úprave, vrátane čl. 18 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa) záujmom toho - ktorého, alebo oboch rodičov nadradujúc i nad oprávnený záujem rodičov.

Pretože účinky tohto rozsudku o úprave pomerov na čas po rozvode týmto rozsudkom - sa v zmysle § 113 ods.1 OSP nevyhnutne viažu na cit. čiastočný rozsudok o rozvode manželstva rodičov maloletých detí a deň jeho právoplatnosti (06.02.2013), ktorá právna skutočnosť v danom prípade nastala ešte pred vyhlásením tohto rozsudku, súd rozhoduje i spätne, v prípade výživného s potrebou vyčíslenia nedoplatku výživného v dôsledku zmeny výšky bežného výživného oproti dosiaľ poslednému právoplatnému a účinnému rozhodnutiu súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. V tomto smere okresný súd odkazuje i na procesné závery uvedené v odôvodnení v úvodnej časti tohto odôvodnenia citovaného uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 (na strane 4 a 5 odôvodnenia cit. uznesenia).

V/ K výroku rozsudku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti rodiča

Pri starostlivosti a riadnej výchove maloletého dieťaťa majú nezastupiteľnú úlohu obaja jeho rodičia, ktorí sú si vo svojich právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu rovní. Uvedené však neznamená, že v každom období vývoja a veku maloletého dieťaťa je totožná i vlastná obsahová náplň povinností, ktorých plnenie sa očakáva od otca a matky dieťaťa, daná ich prirodzeným určením pri starostlivosti a výchove dieťaťa.

Otec maloletých detí, ktorý začatie tohto konania podaním návrhu na súde dňa 26.6.2009 inicioval - navrhujúc v tom čase pre prípad rozvodu spoločného manželstva rodičov zverenie oboch maloletých detí do osobnej starostlivosti matke - neskôr v priebehu konania, počnúc svojim vyhlásením do zápisnice z pojednávania dňa 14.6.2010 vo veci 13P/62/2009, žiadal zveriť deti do svojej osobnej starostlivosti, prípadne do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, vo svojich písomných podaniach, najmä v početných oznámeniach o porušovaní podmienok rozhodnutí súdu o jeho styku s deťmi matkou detí, domáhajúc sa zmeny rozhodnutia súdu o osobnej starostlivosti o deti z titulu bezdôvodného a zámerného neumožňovania mu styku s maloletými deťmi ich matkou, za podmienok ust. § 25 ods.4 Zákona o rodine.

Tak ako už súd procesným postupom podľa § 100 ods.1 OSP na pojednávaní dňa 14.4.2014 upovedomil účastníkov a ich zástupcov o predbežnom právnom posúdení medzi účastníkmi spornej otázky komu z rodičov majú byť maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti a či sú splnené podmienky na rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloleté deti (skúmaním podmienok ktorej vo vzťahu k záujmu maloletých detí sa súd vzhľadom na stanovisko jedného z rodičov - otca maloletých detí musel v zmysle ust. § 24 ods.2 Zákona o rodine zaoberať) a ako súd zdôrazňuje i v predchádzajúcej časti IV/ odôvodnenia tohto rozsudku, na rozdiel od v tomto prípade (vo vzťahu k striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloleté deti) otcom maloletých detí zdôrazňovaných rodičovských práv, súd v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti neustále a predovšetkým musí mať na zreteli a ochraňovať najlepší záujem maloletých detí, majúci za to, s odkazom na cit. závery znaleckého posudku znalkyne V.. X., korešpondujúce s ostatnými výsledkami vykonaného dokazovania v tejto veci a v konaní sp. zn. 13P/62/2009, takáto eventualita zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by v konkrétnej veci nezodpovedala súdom chránenému najlepšiemu záujmu maloletých detí.

Využitie inštitútu striedavej osobnej starostlivosti v ust. § 24 ods.2 Zákona o rodine pri rozhodovaní o úprave pomerov rodičov a maloletých detí prichádza do úvahy v prípade, ak sú súčasne splnené tieto zákonom (v cit. ustanovení) definované podmienky: 1/ obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, 2/ obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, 3/ striedavá osobná starostlivosť je v záujme dieťaťa a 4/ takto (striedavou osobnou starostlivosťou) budú lepšie zaistené potreby dieťaťa.

I v cit. zákonom ustanovení, upravujúcom striedavú osobnú starostlivosť, sa presadzuje a zdôrazňuje ako podstatné hľadisko (najlepšieho) záujmu dieťaťa (okrem vymenovaných podmienok vyplývajúcich z § 24 ods.2 veta prvá Zákona o rodine tiež prostredníctvom nasledujúceho ust. § 24 ods.2 veta druhá Zákona o rodine, podmieňujúce skúmanie súladu rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti súhlasom aspoň jedného z rodičov). Závery vyslovené znalkyňou V.. X. v jej cit. znaleckom posudku, ktorými neodporúča striedavú osobnú starostlivosť o maloleté deti v tomto prípade sú zhodné s konštantným právnym názorom, ktorý vo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných veciach presadzuje i konajúci súd, podľa ktorého pokojná, vecná a konštruktívna komunikácia oboch rodičov a ich vzájomný rešpekt k rodičovským právam druhého rodiča, žičlivosť a ústretovosť k ich uplatňovaniu a to všetko vždy prostredníctvom oboimi rodičmi spoločne sledovaného a chráneného najlepšieho záujmu spoločného maloletého dieťaťa, sú vo všeobecnosti tými najlepšimi predpokladmi na prijatie záveru súdu o tom, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme dieťaťa, ako to má na mysli § 24 ods.2 Zákona o rodine.

I keď nedostatok takejto kvalifikovanej komunikácie rodičov vo veciach týkajúcich sa ich maloletých detí sám osebe ešte striedavú osobnú starostlivosť o dieťa nevylučuje (ako nakoniec vyplýva priamo z ust. § 24 ods.2 veta druhá Zákona o rodine) - ako prostredníctvom svojej právnej zástupkyne argumentoval i otec maloletých detí na pojednávaní dňa 14.4.2014, s odkazom i na právny názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 2661/10 z 23.11.2010 - v podmienkach tejto konkrétnej prejednávanej veci nie je s ohľadom na podrobne v predchádzajúcich častiach odôvodnenia tohto rozsudku opísané skutkové zistenia a doterajší postup účastníkov v tejto i ďalších súvisiacich

veciach azda potrebné zdôrazňovať, ako veľmi vzdialení sú rodičia maloletých detí od naplnenia takto zákonom definovaných a súdom aplikovaných požiadaviek striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Naopak, z chronologicky súdom vymenovaných podaní a vyjadrení oboch rodičov maloletých detí, ďalších dôkazov o ich konaní a správaní v období nasledujúcom po odchode matky spolu s deťmi zo spoločnej domácnosti účastníkov je možné vyvodiť, že sa vo svojich vzájomne neústupčivých postojoch nepohli v ústrety druhému rodičovi (a takým spôsobom predovšetkým v ústrety záujmu ich maloletých detí) doslova ani „o piad“ a možno súhlasiť, že za danej situácie jestvujúcej v čase vyhlásenia tohto rozsudku by otcom maloletých detí navrhované rozhodnutie súdu o zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zrejme chránený záujem maloletých detí naopak ohrozovalo. Súd má pritom v konkrétnej veci „do činenia“ s rodičmi, ktorí obaja sú vysokoškolsky vzdelaní, s dostatočnou intelligenčnou, osobnostnou, sociálnou i ekonomickou výbavou a predpokladmi pre to, aby mohli osobnú starostlivosť o deti riadne zabezpečovať, ako konštatuje vo svojom cit. posudku i znalkyňa PhDr. Jančárová. Dokonca i po odlúčení a následnom rozvode naďalej bývajú v jednej obci, čo je takisto jedna z okolností pre striedavú osobnú starostlivosť inak priaznivých. Zároveň však ide o rodičov, ktorí už takmer päť rokov nie sú schopní - a to obaja - spolu riadne komunikovať vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, atakujú sa navzájom podávaním početných oznámení súdom a kolíznemu opatrovníkovi, trestné oznámenia nevynímajúc, nedokážu sa dohodnúť ani na podmienkach realizácie styku otca s maloletými deťmi, nerešpektujú ani právoplatné a vykonateľné rozhodnutia súdov v prípade, ak nie sú práve podľa ich predstáv - čo opäť platí obojstranne, iba s tým rozdielom, že matka detí ako povinná je v takomto prípade na rozdiel od otca ako oprávneného postihnuteľná i trestnoprávne; uvedený rozdiel sa však stiera pri posudzovaní takéhoto správania sa rodičov (matka sa v určitom období odmietala podrobiť povinnosti z rozhodnutia súdu, umožňujúceho styk otca s deťmi i bez jej prítomnosti a naopak otec zas v nasledujúcom období odmietal a odmieta využívať oprávnenie z rozhodnutia súdu, umožňujúceho mu styk s deťmi len v prítomnosti matky) z hľadiska v tomto konaní sledovaného najlepšieho záujmu maloletých detí, ponechávajúc bez povšimnutia opakované apely zo strany súdov, sociálnych pracovníkov, psychológov, vrátane varovaní o možných veľmi nepriaznivých dôsledkoch takéhoto ich nepriateľského vzťahu a obojstranne neoblomného konania na všestranný vývin ich maloletých detí. Preto v tomto konkrétnom prípade, ako už súd skôr uviedol, argumentácia otca maloletých detí v prospech striedavej osobnej starostlivosti, ako eventuálneho prostriedku, ktorý by mal viesť k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi maloletých detí, ani s odkazom na cit. nález I. ÚS 2661/10 neobstojí.

Takisto nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 25 ods.4 Zákona o rodine na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti, tobôž nie podľa stavu jestvujúceho v čase vyhlásenia tohto rozsudku. Súd okrem odporúčení znalcov a kolízneho opatrovníka maloletých detí v konaní sp. zn. 13P/62/2009 i v tejto veci dáva do pozornosti účastníkov chronologicky vymenované predbežné opatrenia i rozhodnutia vo veci samej, ktorými postupne v tomto konaní, ale predovšetkým v konaní sp. zn. 13P/62/2009 rozhodoval o úprave pomerov rodičov a maloletých detí a to i v čase, keď otec maloletých detí doručoval súdu svoje periodicky sa opakujúce oznámenia o porušovaní podmienok rozhodnutia súdu o podmienkach jeho styku matkou maloletých detí (s následným postupom v konaní o výkon rozhodnutia a v súčasnosti i vo forme trestného konania vedeného proti matke maloletých detí). V rozhodnom čase vyhlásenia tohto rozsudku upravuje podmienky styku otca s maloletými deťmi cit. predbežné opatrenie, nariadené Krajským súdom v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 a ani otec maloletých detí netvrdí, že by toto rozhodnutie matka porušovala a zámerné mu bránila resp. neumožňovala mu styk s deťmi podľa podmienok tohto rozhodnutia. Naopak je to on, ako už súd uviedol, kto na možnosť styku s maloletými deťmi za takto upravených podmienok dlhší čas fakticky dobrovoľne rezignuje.

Zverenie oboch maloletých detí na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke je tak nielen v súlade s dlhodobou (od jej odchodu zo spoločnej domácnosti účastníkov dňa 25.7.2009) jestvujúcim faktickým stavom výlučnej a riadne vykonávanej osobnej starostlivosti matky o deti, v tomto veku detí nevyhnutnej a stále prioritnej, ale aj citovanými odporúčaniami znalcov - psychológov i kolízneho opatrovníka maloletých detí.

VI/ K výroku rozsudku o výživnom na maloleté deti

Pri posudzovaní výšky výživného na maloleté deti súd vychádzal z rozhodných pomerov zistených v čase vyhlásenia tohto rozsudku (§ 154 ods.1 OSP) a v čase týkajúcom sa posudzovaného obdobia „času po rozvode“ (tzn. po nadobudnutí právoplatnosti cit. čiastočného rozsudku 06.02.2013) a zisťujúc ich

porovnaním s pomermi v čase posledného predchádzajúceho cit. rozhodnutia súdu vo veci starostlivosti o maloleté deti (rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012, právoplatným dňa 26.6.2012), či i s prihliadnutím na všeobecný vývoj životných nákladov (§ 78 ods.3 Zákona o rodine) došlo k takej kvalifikovanej (podstatnej) zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu posledného právoplatného rozhodnutia súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom (ako predpokladá § 78 ods.1 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1 OSP), posudzujúc výsledky vykonaného dokazovania, vyjadrenia oboch rodičov a súdom ustanoveného kolízneho opatrovníka opäť predovšetkým v prospech a so zreteľom na záujem maloletých detí.

Ako je uvedené, naposledy konal a rozhodol v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti účastníkov o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom Okresný súd Žilina cit. rozsudkom č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. sumou 145,- eur mesačne od 01.11.2009 do 31.12.2010 a sumou 100,- eur mesačne od 01.01.2011 a na výživu malotelej V. sumou 145,- eur mesačne od 01.11.2009 do 31.12.2010 a sumou 100,- eur mesačne od 01.01.2011, uložil otcovi povinnosť uhradiť nedoplatok výživného po 1.016,- eur na každé dieťa v splátkach po 10,- eur mesačne na každé dieťa. Výrok o takomto určení rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom súd založil na zhodnotení a vzájomnom porovnaní vykonaným dokazovaním zistených odôvodnených potrieb maloletých detí ako oprávnených so schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi oboch rodičov ako povinných, diferencujúc pri výške výživného v jednotlivých obdobiach uvedených v cit. výroku rozsudku na základe porovnania príjmov rodičov maloletých a z toho vyplývajúceho ich podielu na opodstatnených výdavkoch maloletých detí v období do konca r. 2010 a od začiatku r. 2011 najmä z dôvodu zmeny pomerov na strane matky maloletých detí, ktorá po ukončení rodičovskej dovolenky od januára r. 2011 opäť nastúpila do zamestnania.

V čase predchádzajúceho rozhodovania súdu v konaní sp. zn. 13P/62/2009 boli obe maloleté deti v predškolskom veku, navštevovali materskú škôlku (V. od januára 2011). Z matkou maloletých detí špecifikovaných výdavkov súd považoval za opodstatnené a zodpovedajúce potrebám maloletých detí účastníkov v danom veku (u oboch rovnaké) výdavky v priemernej sume 180,- eur mesačne na každé dieťa (z toho 60,- eur na stravu, 35,- eur ošatenie, 20,- eur na hygienu, 15,- eur na kultúru a lieky, 40,- eur na škôlku a 10,- eur iné výdavky, napr. na poistenie). Otec maloletých detí bol v tom čase zamestnaný ako vyšetrovateľ Policajného zboru SR, s priemerným mesačným príjmom v r. 2009 v sume 1.220,- eur, v r. 2010 v sume 1.080,- eur, v období 01 - 05/2011 v sume 1.062,- eur, 06/2011 1.102,- eur a 07/2011 1.091,- eur, od februára 2011 už bez daňového bonusu na deti. Ako ďalší súd zistil príjem 20,- eur mesačne z titulu zastávanej funkcie poslanca obecného zastupiteľstva od r. 2010. Na plnenie otca z titulu výživného na deti súd nezapočítaval prídavky na deti, hoci odovzdávané otcom matke detí, ako samostatnú štátom poskytovanú sociálnu dávku deťom, mimo rámca zákonnej vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Matka maloletých detí bola do konca r. 2010 na rodičovskej dovolenke, jej príjmom bol rodičovský príspevok, vyplácaný vo výške 165,- eur mesačne, naposledy v januári 2011 vo výške 190,- eur. Od 14.01.2010 jej bolo súdom proti odporcovi priznané manželské výživné vo výške 100,- eur mesačne. Od januára 2011 nastúpila po skončení rodičovskej dovolenky do zamestnania, s priemerným čistým príjmom 650,- eur mesačne, od februára 2011 spolu s daňovým bonusom na obe deti 40,- eur mesačne. Matka maloletých detí spolu s deťmi po svojom odchode zo spoločnej domácnosti účastníkov bývala v domácnosti svojich rodičov. Obaja rodičia maloletých detí boli spoločne spoluvlastníkmi rodinného domu, otec maloletých detí ďalej vlastnil pozemky - lesné a trvalé trávne porasty v kat. úz. Y.. Ako novú skutočnosť pri svojom rozhodovaní odvolací Krajský súd v Žiline posudzoval a zohľadnil peňažné plnenie vo výške 18.800,- eur, získané otcom maloletých detí z predaja predmetných pozemkov v kat. úz. Y., ktoré mal otec maloletých detí podľa svojho vyhlásenia použiť na vrátenie pôžičky, ktorú mal vo výške 20.000,- eur.

V čase rozhodovania súdu týmto rozsudkom v tejto prejednávanej veci obe maloleté deti sú už žiakmi Základnej školy na Karpatskej ul. v Žiline - maloletý Q. žiakom 2. ročníka (od 01.9.2012) a maloteľá V. žiačkou 1. ročníka (od 01.9.2013 - tzn. maloteľá nastúpila povinnú školskú dochádzku na odporúčenie detského psychológa ešte pred dovŕšením 6 roku veku), kde dosahujú výborné výsledky. Obe deti sa aktívne zapájajú do gymnastického krúžku v Gymnasticko - trampolínovom klube v Žiline, ktorý navštevujú každý pracovný deň a niekedy aj v sobotu (kedy sa v dopoludňajších hodinách zúčastňujú súťaží); matka deti vyberá zo školy v rozmedzí medzi 15.00 h -17.00 h, pretože po škole majú tréning.

Deti spolu s matkou naďalej bývajú v domácnosti rodičov matky, majú samostatnú izbu. Matka maloletých detí je zamestnaná u zamestnávateľa Žilinská univerzita v Žiline, s priemerným čistým príjmom zisteným v období 03/2013 - 02/2014 vo výške 682,83 eur mesačne.

Otec maloletých detí býva v rodinnom dome na adrese trvalého bydliska účastníkov, ktorý je podľa stavu zápisu na LV č. XXX spoločne s pozemkami v spoluvlastníctve oboch rodičov maloletých detí - v časti (v 1/2) v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a v časti ich podielovom spoluvlastníctve (každý je spoluvlastníkom v 1/4). Otec maloletých detí je okrem toho i po už v predchádzajúcom konaní zmienenom predaji časti pozemkov zo svojho vlastníctva, naďalej titulom darovania z r. 2006 a zámeny z r. 2008 výlučným vlastníkom poľnohospodárskych pozemkov zapísaných na LV č. XXXX v kat. úz. Y. a podielovým spoluvlastníkom i ďalších pozemkových nehnuteľností v kat. úz. Y., špecifikovaných v jeho podaní zo dňa 21.3.2014. Otec maloletých detí podľa správy svojho zamestnávateľa OR PZ v Žiline zo dňa 30.4.2014 pracoval postupne v nasledujúcich pracovných zaradeniach: od 01.3.2008 - 31.12.2010 ako vyšetrovateľ odd. ekonomickej kriminality, od 01.01.2011 - 14.02.2012 ako vyšetrovateľ 2. odd. všeobecnej kriminality, od 15.02.2012 - 30.6.2013 ako starší referent 2. odd. všeobecnej kriminality a od 01.7.2013 do súčasnosti ako referent - s územnou a objektovou zodpovednosťou OO PZ Terchová. V predmetnom období mu boli uložené tri disciplinárne opatrenia - dňa 10.7.2009 výčitka a dňa 09.12.2009 písomné pokarhanie (obe bez priameho vplyvu na výšku jeho platu) a dňa 07.4.2010 zníženie služobného platu o 5 % na dobu troch mesiacov. Všetky zmeny jeho funkčného zaradenia boli vykonané na základe jeho vlastných žiadostí s tým, že vo funkciách vyšetrovateľa ani staršieho referenta nedosahoval požadované výsledky. Pri pohovoroch uvádzal ako príčinu vážne osobné problémy a na základe nasledujúceho odporúčenia zamestnávateľa využil možnosť preloženia na inú, menej zodpovednú a náročnú funkciu v rámci Policajného zboru (z vyšetrovateľa na staršieho referenta odd. všeobecnej kriminality) a neskôr, keďže nespĺňal požadované kritériá výslednosti práce ani v tejto funkcii, na súčasné, menej zodpovedné a náročné pracovné zaradenie, v ktorom ho jeho nadriadený hodnotí kladne. Zmeny vo funkčnom zaradení policajta majú vplyv na výšku jeho príjmu v jednotlivých obdobiach. Podľa pripojených potvrdení o mzde bol tak priemerný čistý príjem otca maloletých detí v období r. 2009 vo výške 1.220,25 eur mesačne, v r. 2010 vo výške 1.079,26 eur mesačne, v r. 2011 vo výške 1.093,33 eur mesačne, v r. 2012 vo výške 1.021,12 eur mesačne, v r. 2013 vo výške 943,21 eur mesačne a za obdobie 01 - 04/2014 vo výške 906,06 eur mesačne (vrátane nemocenských dávok vyplatených v marci 2014).

Obaja rodičia v súčasnosti vedú občiansko-právne sporové konanie na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17C/59/2013, vo veci návrhu matky maloletých detí ako navrhovateľky proti otcovi maloletých detí ako odporcovi o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v kat. úz. Y., ktoré začalo podaním návrhu na začatie konania navrhovateľkou na súde dňa 22.02.2013 a dosiaľ nie je právoplatne skončené (po tom, ako súd najskôr rozhodoval o opakovaných návrhoch navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia a tiež na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, určil termín prvého pojednávania v predmetnej veci na deň 09.6.2014).

Z ďalšieho pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 8C/90/2011, z konania vo veci návrhu otca maloletých ako navrhovateľa proti matke maloletých ako odporkyni o zrušenie manželského výživného (ktorým sa domáhal zrušenia manželského výživného, na ktoré bol v sume po 100,- eur mesačne zaviazaný rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/410/2010 zo dňa 31.3.2011, ktorým odvolací súd takto zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 25C/10/2010-177), súd okrem iných sa oboznámil s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom, menovite zmluvou o pôžičke zo dňa 19.12.2011, ktorú ako dlžník uzavrel s veriteľom X. B., s predmetom poskytnutia peňažnej pôžičky vo výške 20.000,- eur, ktorú sa dlžník zaviazal splatiť najneskôr do 31.12.2013 a so zmienenou kúpnu zmluvou zo dňa 07.3.2012, ktorú navrhovateľ ako predávajúci uzavrel s kupujúcim V. S., s predmetom predaja nehnuteľností vo vlastníctve predávajúceho - pozemkov v kat. území Y., zapísaných v príslušnom katastri nehnuteľností na LV č. XXXX, za dohodnutú kúpnu cenu 10,- eur / 1 m² prevádzaného pozemku, spolu 18.730,- eur, zaplatenú k rukám predávajúceho podľa vyhlásenia účastníkov zmluvy pri podpise zmluvy. Vo veci rozhodol Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 8C/90/2011-162 zo dňa 13.6.2012, ktorým s účinnosťou od 01.01.2011 znížil manželské výživné na 40,- eur mesačne a vo zvyšnej časti návrh zamietol - v spojení s rozsudkom odvolacieho Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/182/2012 zo dňa 30.5.2013, ktorým odvolací súd zmenil odvolaniami oboch účastníkov napadnutý rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej súd určil začiatok zníženia vyživovacej povinnosti navrhovateľa k odporkyni tak, že

znižil výživné na sumu 40,- eur mesačne od 18.4.2011 a vo zvyšku návrh navrhovateľa (tj. i na zníženie výživného za obdobie od 01.01.2011 do 17.4.2011) zamietol (cit. rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.7.2013).

Súd prejednávajúci túto vec, hodnotiac výsledky vykonaného dokazovania (§ 132 OSP) a porovnávajúc pomery oboch rodičov maloletých detí ako povinných a pomery oprávnených maloletých detí v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu s pomermi v súdom posudzovanom období (na čas po rozvode od 06.02.2013) a súčasnými, jestvujúcimi v rozhodnom čase vyhlásenia rozhodnutia v tejto veci, dospel k záveru, že od posledného cit. rozhodnutia súdu, ktorým bol naposledy upravený rozsah vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, jednoznačne došlo k takej kvalifikovanej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje čiastočné zvýšenie predtým určeného výživného na obe maloleté deti.

K podstatnej zmene pomerov popri zákonom predpokladanému (v ust. § 78 ods.3 Zákona o rodine) všeobecnému hľadisku zvýšenia životných nákladov v relatívne krátkom v tejto veci posudzovanom období oproti pomerom, z ktorých vychádzali súdy v predchádzajúcom konaní a rozhodovaní o výživnom až do vyhlásenia rozsudku súdu v tejto veci došlo na strane všetkých účastníkov, spomedzi oboch rodičov ako povinných výraznejšie na strane otca maloletých detí, ale predovšetkým došlo k podstatnej zmene pomerov na strane oboch maloletých detí ako oprávnených. Táto podstatná zmena spočíva v prechode z tzv. predškolského veku detí na školský, začatím povinnej školskej dochádzky na základnej škole, malol. Q. v školskom roku 2012/2013 a malol. V. v aktuálnom školskom roku 2013/2014. Ako už súd účastníkom takisto v priebehu pojednávania naznačil v rámci informácie o predbežnom právnom posúdení predmetu konania, začatie povinnej školskej dochádzky deťmi je všeobecne považované a súdmi v rozhodovacej činnosti o výživnom na deti akceptované ako jeden z dôležitých medzníkov vo vývoji dieťaťa, zakladajúcich zvýšené výdavky na výživu maloletého dieťaťa oproti predškolskému veku a opodstatňujúcich preto spravidla zvýšenie dovtedy určenej výšky výživného, ak o nej rozhodoval súd. Nie inak je tomu v konkrétnej prejednávanej veci. Zvýšenie opodstatnených výdavkov na výživu maloletých detí je spojené všeobecne s potrebou nákupu podstatnej časti školských potrieb a pomôcok, so zvýšenými nákladmi na ošatenie, obuv a stravu, v prípade maloletých detí účastníkov tiež nezanedbateľnú položku predstavuje v zmysle matkou maloletých predloženého potvrdenia športového klubu aj ich aktívna účasť v gymnastickom krúžku. Na strane matky maloletých detí sa príjem zo zamestnania oproti predchádzajúcemu obdobiu zvýšil len pomerne nepatrne, v rozsahu sotva zodpovedajúcom vývoju životných nákladov v posudzovanom období, nie však už rozsahu zmieneného podstatného zvýšenia a obohatenia štruktúry výdavkov na výživu maloletých detí (u maloletého Q. už od 01.9.2012 - ako však súd už skôr uviedol, v tomto konaní podľa § 113 ods.1 OSP mu prislúcha posudzovať a rozhodnúť o úprave pomerov na čas po rozvode, tzn. v konkrétnej veci spätne najskôr od 06.02.2013, kedy nadobudol právoplatnosť cit. čiastočný rozsudok o rozvode manželstva rodičov maloletých detí - a u maloletej V. od 01.9.2013, s účinnosťou od ktorých dátumov preto súd posudzoval a rozhodol týmto rozsudkom o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k deťom, vrátane jeho dôsledku na zmeny predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, dosiaľ rozsah jeho vyživovacej povinnosti k deťom upravujúceho). V prípade maloletého Q., tak ako aj maloletej V. o ďalšom zvýšení výživného s účinnosťou od 01.9.2013 súd popri rozhodujúcom kritériu začatia povinnej školskej dochádzky rozhodol s prihliadnutím na vek detí a všeobecný vývoj životných nákladov v sledovanom období a s nimi súvisiace čiastočne zvýšené výdavky. U otca maloletých detí ako povinného na rozdiel od matky došlo k ďalšiemu zníženiu príjmu - v rozsahu a z dôvodov súvisiacich s jeho postupným prekladaním na menej zodpovedné a náročné (a preto i menej platené) pracovné zaradenia u nezmeneného zamestnávateľa, ako vyplýva z jeho podrobnej cit. správy. Súd pritom neposudzoval takýto postupný pracovný „zostup“ otca maloletých detí ako zavinené konanie s dôsledkami na rozsah jeho vyživovacej povinnosti k deťom podľa ust. § 75 ods.1 veta druhá Zákona o rodine. Vychádzal z podrobne v odôvodnení tohto rozsudku opísaných okolností veci, vrátane dlhodobo prebiehajúceho trestného konania vo veci, v ktorej na základe trestného oznámenia matky maloletej bol ako podozrivý vyšetrovaný otec maloletých detí pre podozrenie zo spáchania závažného a chýlostivého trestného činu, keďže sa ho mal dopustiť voči maloletej dcére, ktoré skutočnosti bez pochybností mohli len nepriaznivo ovplyvňovať jeho pracovnú výkonnosť, sústredenosť a výsledky, o to viac, ak sám v tom čase zastával náročné povolanie vyšetrovateľa polície. Takto nakoniec i sám odôvodňoval svoju pracovnú výkonnosť a následné žiadosti o preloženie na menej zodpovednú a náročnú prácu i v pohovoroch so svojimi služobne nadriadenými zamestnancami, ako to vyplýva z cit. správy jeho zamestnávateľa nielen v tejto veci, ale i predtým z obdobia priebehu konania o manželské výživné. Na druhej strane však súd v rámci hodnotenia celkových majetkových pomerov otca maloletých detí (teda nielen aktuálnej výšky príjmu

zo zamestnania) súd nemohol opomenúť, že otec maloletých detí najmä stále vlastní ďalší nehnuteľný majetok, mimo nehnuteľností v podielovom a bezpodielovom spoluvlastníctve s matkou maloletých detí, ktorý je nezanedbateľným potenciálnym zdrojom zabezpečenia si ďalšieho príjmu v prípade potreby úhrady oprávnených pohľadávok - ako postupoval i v zmienenom prípade použitia výťažku z predaja nehnuteľností kúpnu zmluvou zo dňa 07.3.2012 - o to viac, ak ide o pohľadávku výživného pre maloleté deti, majúcu zo zákona (§ 62 ods.5 Zákona o rodine) prednosť pred inými výdavkami rodičov. Z toho istého zákonného hľadiska, preferujúc sledovaný záujem oprávnených maloletých detí, súd nahliadal i na otcom maloletých detí predkladané dôkazy o uzavretí úverovej zmluvy so Slovenskou sporiteľňou, a.s. zo dňa 04.3.2013 s predmetom poskytnutia splátkového úveru vo výške 17.000,- eur, či o použití peňažných prostriedkov z predaja nehnuteľností na úhradu dlhu 20.000,- eur veriteľovi svojho nebohého otca Q. V., podľa predloženého čestného vyhlásenia zo dňa 01.5.2014.

Súd zdôrazňuje, že v úvahách pri takomto určení výšky (zvýšeného) výživného, okrem zistených opodstatnených potrieb oprávnených maloletých detí a schopností a možností oboch rodičov ako povinných pri plnení zákonnej vyživovacej povinnosti k maloletým deťom zohľadnil v prospech sledovaného záujmu maloletých detí ich právo podieľať sa na životnej úrovni (zistených majetkových pomeroch) svojich rodičov, osobitne otca (§ 62 ods.2 veta druhá Zákona o rodine), už zmienenú prednosť výživného pred inými výdavkami rodičov, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods.5 Zákona o rodine) a vo vzťahu oboch rodičov navzájom ďalej tiež osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, v tomto veku detí (osobitne potom v začiatkoch povinnej školskej dochádzky) stále v značnej miere nahrádzajúcu plnenie vyživovacej povinnosti vo finančnej forme (§ 62 ods.4 Zákona o rodine), v takejto forme naopak kompenzovanej druhým rodičom, ktorý sa o deti osobne nestará.

Za celé posudzované obdobie od 06.02.2013 do vyhlásenia tohto rozsudku po zvýšení výživného týmto rozsudkom na maloleté deti v zmysle vyššie uvedeného predstavuje takto spôsobený (ako dôsledok zvýšenia doterajšieho výživného týmto rozsudkom) dlh otca maloletých detí na zameškanom výživnom, vyčíslený ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku na maloletého syna Q. (za čas od 06.02.2013 až do vyhlásenia tohto rozsudku, vrátane splatného výživného za mesiac máj 2014) spolu sumu 361,- eur a na maloletú dcéru V. (za čas od 01.9.2013 až do vyhlásenia tohto rozsudku, vrátane splatného výživného za mesiac máj 2014), spolu 225,- eur, ktorý súd otcovi maloletých detí povolil splatiť v primeraných splátkach po 10,- eur mesačne na každé dieťa, splatných po právoplatnosti tohto rozsudku spolu s bežným výživným k rukám matky maloletých detí, pod následkom straty tejto výhody splátok v prípade omeškania so zaplatením čo i len jednej splátky, alebo jej časti (§ 160 ods.1 veta druhá OSP).

VII/ K výroku rozsudku o úprave styku otca s maloletými deťmi

Právo rodiča na styk so svojim dieťaťom a naopak je jedným zo základných, prirodzených i cit. medzinárodnými a vnútroštátnymi právnymi normami upravených vzájomných práv rodičov a detí - v prípadoch starostlivosti o maloletých pritom vždy stojí v popredí ich záujem a je predovšetkým na rodičoch, aby toto právo druhého rodiča rešpektovali a súčasne aby pri jeho realizácii vždy sami podľa konkrétnych okolností citlivo reagovali na potreby svojho dieťaťa. Iba vo výnimočných prípadoch, opäť ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, môže súd obmedziť či dokonca zakázať styk maloletého dieťaťa s rodičom (§ 25 ods.3 Zákona o rodine), inak je akékoľvek neprimerané obmedzovanie rodiča a maloletého dieťaťa pri realizácii tohto práva zo strany druhého rodiča neprípustné, v prípade takéhoto opakovaného bezdôvodného konania môže mať podľa okolností konkrétnej veci a opäť ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, za následok i zmenu rozhodnutia súdu o osobnej starostlivosti o maloleté dieťa (§ 25 ods.4 Zákona o rodine) - k čomu sa súd vo vzťahu k takejto požiadavke otca maloletých detí v tejto prejednávanej veci už vyjadril v predchádzajúcej časti VI/ odôvodnenia tohto rozsudku.

Pri posudzovaní podmienok pre úpravu styku otca s maloletými deťmi súd opäť nevyhnutne vychádzal z rozhodných pomerov zistených v čase vyhlásenia tohto rozsudku, porovnávajúc ich s pomermi v čase posledného predchádzajúceho cit. rozhodnutia súdu vo veci starostlivosti o maloleté deti (rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012, právoplatným dňa 26.6.2012 a vo vzťahu k otázke úpravy podmienok styku otca s maloletými deťmi ďalej k neskoršie nariadenému cit. predbežnému opatreniu uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013, právoplatným

dňa 04.7.2013) a zisťujúc, či prípadne došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu posledného právoplatného rozhodnutia súdu o úprave podmienok styku otca s maloletými deťmi.

Medzi rodičmi je v priebehu celého konania v tejto veci i v predchádzajúcom konaní sp. zn. 13P/62/2009 spornou predovšetkým otázka prítomnosti matky detí pri styku otca s deťmi, na ktorej matka maloletých detí po celý čas bezpodmienečne trvá, bez ohľadu na proti nej vedené konania o výkon rozhodnutia vo veci styku otca s maloletými deťmi i trestného konania pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia a otec ju zas po celý čas odmieta, a to v období jestvujúcej dočasnej úpravy podmienok jeho styku s maloletými deťmi cit. uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 i za cenu zrieknutia sa styku s maloletými deťmi za takýchto podmienok. Všetky doterajšie apely konajúcich súdov a na veci zúčastnených odborníkov zo sociálnej oblasti, psychológie i psychiatrie, adresované oboj rodičom, naposledy opakované v cit. záveroch znaleckého posudku V. X., s cieľom upokojenia, pokory, ústretovosti k druhému rodičovi a zlepšenia vzájomnej komunikácie vo veciach týkajúcich sa ich spoločných maloletých detí, nadovšetko potrebnej práve v záujme maloletých detí, sa žiaľ zjavne míňajú účinkom. Majúc na zreteli doterajší výrazne konfliktný až nepriateľský spôsob komunikácie oboch rodičov a čiastočne aj ich blízkych príbuzných (menovite starej matky z otcovej strany) vo veciach maloletých, v nadväznosti na uvedené neprehliadajúc ani závery znalcov v cit. znaleckých posudkoch, súd nemôže celkom vylúčiť tak možnosť nedorozumenia (obzvlášť v komunikácii s maloletým dieťaťom vo veku maloletej dcéry účastníkov v čase iniciovania trestného konania matkou maloletých detí, ktorá skutočnosť, podložená postupne sa vyvíjajúcimi až meniacimi závermi znalcov z odboru psychológie a psychiatrie pri hodnotení oboch rodičov, zásadne nepriaznivo ovplyvnila následnú komunikáciu rodičov vo veciach ich maloletých detí a podľa názoru súdu spôsobila, že otec detí na matku detí zanevrel) a žiaľ ani možnosť zlého úmyslu jedného z rodičov, s cieľom obmedzenia či vylúčenia druhého z rodičov z výkonu jeho rodičovských práv. V konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti však, na rozdiel od matkou maloletých detí iniciovaného trestného konania - ktoré je v čase vyhlásenia tohto rozsudku podľa zistenia súdu z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 1T/104/2013 i potvrdenia oboch rodičov maloletých právoplatne zastavené (uznesením Okresnej prokuratúry Žilina č.k. 3Pv 983/11-35 zo dňa 9.5.2013 o zrušení uznesenia vyšetrovateľa MV SR v trestnej veci ČVS: SKIS-199/IS-3-V-2009 zo dňa 25.1.2013 a ktorým bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) ods. 4 Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods.2 písm. b) Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe, lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci) bez toho, aby bolo voči otcovi maloletých detí vznesené obvinenie - nie je a v jeho priebehu ani nebola však rozhodujúcou zásada prezumpcie neviny otca, podozrivého zo spáchania skutku opísaného v trestnom oznámení. V konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti, ako už súd na viacerých miestach uviedol, stojí vždy v popredí - a to i pred záujmami rodičov - chránený záujem maloletého dieťaťa. Ak je tu preto dosiaľ osvedčená existencia čo i len podozrenia z takého konania otca, ktoré je inak v príkrom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa a vo veci prešetrovania ktorého podozrenia súčasne s konaním vo veci starostlivosti o maloleté deti konali príslušné orgány činné v trestnom konaní, priberajúc postupne do konania i znalcov - psychiatrov, sexuológov a psychológov, súdy nemohli maloleté deti ponechať akémukoľvek riziku možnosti zopakovania takéhoto neprípustného konania - až do času, kedy jestvujúce podozrenie bude potvrdené alebo vyvrátené dokazovaním vykonaným tak v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti, ale najmä v trestnom konaní, iniciovanom trestným oznámením matky maloletých detí (nespúšťajúc v jej prípade zas zo zreteľa znalcami konštatovanú prítomnosť tzv. syndrómu týranej ženy z času manželského spoluzitia rodičov maloletých detí a s tým súvisiace reakcie matky maloletých detí, vrátane znalcami opakované konštatované prehnane ochranárskeho prístupu k maloletým deťom vo vzťahu k ich vlastnému otcovi).

Nutnosť ingerencie súdu do komunikácie rodičov vo veciach ich maloletých detí, osobitne potom vo vzťahu k úprave podmienok styku jedného z rodičov s maloletými deťmi, vytvára len minimálny rámec pre realizáciu zmieneného práva rodiča a dieťaťa, v prípade ktorého i zákon inak uprednostňuje vždy dohodu rodičov. Výrazne konfliktné správanie oboch rodičov maloletých detí pri riešení problémov nielen ich vzájomného vzťahu, ale i vecí týkajúcich sa maloletých detí - podľa názoru súdu v tomto prípade čiastočne v rozpore so znalcami konštatovanou údajne plnou pripravenosťou a schopnosťou oboch rodičov zabezpečiť riadnu výchovu maloletých detí (podľa názoru súdu ich naopak doterajšie správanie a konanie v tomto smere čiastočne diskvalifikuje) - a postupné nevyhnutné (vzhľadom na nedostatok komunikácie rodičov) opakované úpravy podmienok styku otca s maloletými deťmi a ich následná realizácia, nepriaznivo ovplyvnená najmä v úvode opísanými neústupčivými postojmi oboch rodičov, viedla (ako vyplýva i z cit. záverov znalcov) prirodzene k strate pocitu bezpečia maloletých detí v danom

veku a ich pripútaniu sa k matke, ako k osobe, v ktorej osobnej starostlivosti deti zostali a súčasne naopak k odpútaniu sa od dovtedajších prirodzených väzieb a k postupnému odcudzovaniu sa s otcom maloletých detí. Deti účastníkov v takej situácii reagujú a správajú sa úplne prirodzene - pomyselný kľúč k náprave pritom držia spoločne v rukách ich rodičia. Súd ľudsky rozumie, aké ťažké musí byť tak pre otca maloletých detí, ako aj pre matku maloletých detí za daného stavu usilovať o pokojnú a ústretovú komunikáciu s druhým rodičom, na ktorú ich súd i znalci opakovane nabádajú. Súčasne ich však ubezpečuje, že inej cesty niet - opierajúc sa pritom nielen o skúsenosti a poznatky z vlastnej rozhodovacej činnosti, ale i o konkrétne podrobne formulované citované odborné závery znaleckého posudku V. X. v tejto veci.

V konkrétnej úprave podmienok styku otca s maloletými deťmi znovu súd zdôrazňuje sledovaný záujem maloletých detí, vychádzajúc pritom dôsledne z jednoznačných záverov a odporúčaní znalkyne z detskej psychológie, v nadväznosti na predchádzajúce obstarané znalecké posudky, zistenia a odporúčania kolízneho opatrovníka - takisto navrhujúceho v súlade so závermi znaleckého dokazovania aktuálne podmieniť styk otca s maloletými deťmi prítomnosťou matky maloletých.

Vo vzťahu k podmienkam styku upraveným v cit. rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012 si súd osvojuje názor toho istého súdu v neskoršom predbežnom opatrení, nariadenom cit. uznesením č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013, obzvlášť potom za súčasného stavu ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku. Opakované pokusy o realizáciu styku otca s maloletými deťmi v súdom určenom prechodnom období bez prítomnosti matky maloletých detí prostredníctvom a v súčinnosti so psychológom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina stroskotali v zmysle skôr citovanej správy úradu na odmietavom postoji maloletých detí rovnako, ako obdobný pokus súdneho vykonávateľa v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 21Em/2/2011 (podľa obsahu zápisnice okresného súdu zo dňa 28.3.2012, o realizácii súdom nariadeného výkonu rozhodnutia, matka deti v určenom čase pripravovala na styk s otcom, obe deti však odmietli ísť k otcovi i po jeho príchode a napriek presvedčaniu a prehováraniu i matkou. Otec na to reagoval vyjadrením, že po niekoľkomesačnej manipulácii je jasné, že deti neprídu a nechcú ísť k nemu. Deti sa nedali presvedčiť ani na to, aby išli za otcom k bráne, pozdraviť ho. Pretože po nasledujúcej vzájomnej výmene názorov rodičia nedospeli k žiadnemu kompromisu či dohode a vykonávateľ nechcel brať deti násilím, k ich odovzdaniu otcovi nedošlo).

Medzi rodičmi maloletých detí je nesporné (z ich vyjadrení na pojednávaní dňa 14.4.2014), že otec sa s maloletými deťmi s výnimkou stretnutia u súdnej znalkyne v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním v tejto veci inak za účinnosti jestvujúcich podmienok jeho styku s deťmi v zmysle cit. predbežného opatrenia uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 nestretol - neakceptujúc súdom stanovenú podmienku prítomnosti matky maloletých detí pri jeho stretnutiach s deťmi. Okresný súd Žilina uznesením č.k. 21Em/2/2011-755 zo dňa 25.02.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.3.2014, zastavil i ním iniciované konanie o výkon rozhodnutia, po tom, ako otec nereagoval na výzvu súdu či matka maloletých detí rešpektuje rozhodnutie súdu a umožňuje mu styk s maloletými deťmi, predpokladajúc z tejto nečinnosti otca maloletých, že pominuli dôvody na výkon rozhodnutia a k stretnutiam otca s deťmi dochádza v zmysle vykonateľného rozhodnutia súdu, resp. otec svoje právo na stretnutia s deťmi nevyužíva.

Na tomto mieste súd pripomína skôr citovaný názor z uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/79/2010-303 zo dňa 12.10.2010, ktorým odmietol požiadavku otca na styk maloletých detí v neprítomnosti matky detí o dôležitosti realizácie osobného styku toho rodiča s maloletými deťmi, ktorému neboli zverené do osobnej starostlivosti, aby sa aj tento mohol spolupodieľať na ich výchove a pre zachovanie prirodzených citových väzieb medzi týmto rodičom a deťmi. Tak ako opätovne podmienil Krajský súd v Žiline styk otca s maloletými deťmi prítomnosťou matky detí v cit. uznesení č.k. 6Co/250/2013-497 zo dňa 14.6.2013 zisteniami o neúspechu realizácie styku nariadeného v neprítomnosti matky maloletých detí predchádzajúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012, súd v tomto rozsudku, vychádzajúc pritom z ďalej doplneného dokazovania, osobitne z jednoznačných záverov a odporúčaní znalkyne z odboru psychológie V. X. a kolízneho opatrovníka maloletých detí, takisto preto ponechal v zhode s jestvujúcou dočasnou úpravou podmienku prítomnosti matky maloletých detí pri realizácii styku otca s maloletými deťmi. Prítomnosť matky pri stretnutí s otcom, s ktorým sa viac ako rok pravidelne vôbec nestretávajú - pretože otec rezignuje na svoje právo stretávať sa s deťmi, opakovane deklaruje svoj nesúhlas s právoplatným

a vykonateľným rozhodnutím súdu, ktorým naposledy upravil podmienky jeho styku s deťmi - deti aktuálne prítomnosť matky pri stretnutiach s otcom nielen preukázane vyžadujú, ale i prirodzene potrebujú na čas nevyhnutný pre postupnú obnovu správania sa oboch rodičov prerušenej väzby medzi deťmi a otcom. Tento čas nie je možné (i vzhľadom na poslednú skúsenosť v tejto konkrétnej veci s určením prechodného obdobia na uskutočňovanie stretnutí otca s deťmi v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina) jednoducho časovo ohraničiť vo výroku rozsudku. Podľa názoru súdu záleží na oboch rodičoch detí - konkrétne, či otec detí namiesto dlhodobu formálne deklarovaného (osobitne nespočetnými oznámeniami a správami o porušovaní jeho rodičovských práv matkou detí, či prostredníctvom prednesenia pripravenej formulácie pri bráne domu, v ktorom býva matka s deťmi o svojich podmienkach pre styk s deťmi bez toho, aby sa s deťmi i skutočne stretol) opätovne prejaví skutočný a prirodzený záujem vídať pravidelne svoje deti (a to prirodzene a bez kladenia si vlastných podmienok, tzn. i „za cenu“ nevyhnutného súčasného stretnutia sa s matkou svojich detí, ktorá zabezpečuje ich osobnú starostlivosť) a súčasne či matka detí rovnako nezostane len v rovine slovných deklarácií o svojej pripravenosti byť otcovi detí nápomocná pri obnovení jeho prerušeného vzťahu s vlastnými deťmi (takáto súčinnosť zo strany matky bude aspoň v začiatočnom presne neurčenom období absolútne nevyhnutná a prioritná). Súd si pritom uvedomuje vzhľadom na doterajšie správanie sa rodičov maloletých detí riziko pretrvania ich konfliktného správania. Maloleté deti účastníkov ale nemajú na výber - majú práve týchto rodičov, ktorých konfliktný vzťah, prenášajúci sa najrôznejším spôsobom na vnímavé a v tomto veku zraniteľné deti a nepriaznivo ovplyvňujúci ich vývin nemožno zužovať len na prípadnú hádku v prítomnosti detí. Nie sú to pritom i z hľadiska posledných znaleckých záverov detí, ale predovšetkým ich rodičia, ktorí - pokiaľ nedokážu situáciu zvládnuť vlastnými silami a dobrou vôľou - potrebujú odbornú terapiu potrebnú pre nadviazanie medzi rodičmi nevyhnutnej riadnej nekonfliktnej komunikácie vo veciach týkajúcich sa ich maloletých detí, aby sa tak mohli stať obaja spoločne tými najlepšimi terapeutmi pre svoje maloleté deti a nie naopak.

Vychádzajúc zo záverov, poznatkov a odporúčení znalkyne a kolízneho opatrovníka by preto vyhovieť požiadavke otca na styk s deťmi bez prítomnosti matky i podľa názoru súd aktuálne (v čase vyhlásenia tohto rozsudku) mohlo ohroziť záujem maloletých detí, ktorý súd uprednostňuje pred nepochybne oprávneným takto deklarovaným záujmom otca - najskôr však otec maloletých detí nesmie rezignovať a musí sám urobiť všetko pre to, aby sa jeho kontakt s deťmi neprerušil a v budúcnosti, s vyšším vekom detí by v takom prípade bolo čoraz ťažšie obhájiť prípadnú požiadavku na nutnosť prítomnosti matky pri jeho styku s deťmi. Matka maloletých detí zas musí skutočne prijať za svoje presvedčenie, že v najlepšom záujme detí nie je prerušiť či dokonca stratiť prirodzený osobný a citový kontakt so svojim otcom, ale naopak tento najskôr obnoviť a potom na prospech detí a oboch rodičov pestovať a ďalej prehľbovať a to, najmä v počiatku, v úplne nevyhnutnej súčinnosti zo strany matky detí.

S týmto cieľom - vytvorenia podmienok pre opätovné nadviazanie vzťahu medzi deťmi a otcom a zohľadňujúc aktuálny skutkový stav veci - postupoval súd ďalej i v časti vymedzenia konkrétneho času určeného pre stretnutia otca s deťmi. Upustil od predchádzajúceho času styku počas pracovného týždňa (vždy v stredu v rozsahu dvoch hodín), ako nezodpovedajúceho aktuálnym potrebám a podmienkam na strane maloletých detí, ktoré v súčasnosti obe navštevujú základnú školu a po skončení vyučovania navyše denne športový gymnastický krúžok. Deti okrem toho potrebujú nevyhnutný čas na regeneráciu a v tomto veku i primeraný čas na prípravu do školy na nasledujúci deň. Naopak súd stanovil čas stretnutí tak, aby sa otec mohol s deťmi stretnúť každý týždeň počas víkendov - striedavo v sobotu a v nedeľu, vždy v rozsahu troch hodín popoludní (pri konkrétnom čase v sobotu zohľadňujúc možnú účasť detí počas dopoludnia na športových súťažiach, v nedeľu zas oproti sobote o hodinu posunutý začiatok a koniec styku s prihliadnutím na umožnenie prípadnej prípravy detí v domácom prostredí pred nastávajúcim pracovným týždňom). Súd oproti väčšine doterajších úprav podmienok styku pritom obmedzil čas určený na tieto víkendové stretnutia detí s otcom na tri hodiny. Urobil tak z dôvodu jestvujúceho stavu dlhobodej (obzvlášť v tomto veku detí) absencie stretnutí detí s otcom, v záujme vyhnúť sa nebezpečenstvu najmä v začiatkoch uskutočňovania styku psychického preťažovania detí i oboch rodičov (s prihliadnutím na ich súčasný vzťah) v dôsledku súdom „núteného“ zotrvávania na spoločnom stretnutí neprimerane dlho, čo by mohlo pôsobiť kontraproduktívne voči sledovanému účelu. Zároveň takýto časový priestor poskytuje (i vzhľadom na bydlisko detí a oboch rodičov v jednej obci) dostatočnú možnosť pre naplánovanie si pre deti primeraného zaujímavého programu tak, ako to na tento účel odporúča i súdna znalkyňa. Súdom určený rozsah pre styk otca s deťmi predstavuje pritom len minimálny rámec pre realizáciu tohto vzájomného práva rodiča a dieťaťa a rodičom nič nebráni (práve naopak, očakáva sa), aby sa v konkrétnych prípadoch, vždy však po ich vzájomnej dohode a v záujme ich maloletých detí, stretnutia

detí s otcom uskutočnili i v inom ako v súdom určenom čase, v inom ako súdom určenom časovom rozsahu, či v konečnom dôsledku i bez súdom určenej podmienky osobnej prítomnosti matky maloletých detí, tzn. aby výkon tohto práva otca a detí realizovali v podstatne väčšom rozsahu.

Súd záverom nabáda oboch rodičov maloletých detí k riešeniu všetkých medzi nimi sporných otázok týkajúcich sa rodičovských práv a povinností k ich maloletým deťom inak ako dosiaľ, pokojne, dohodou, s vedomím odkázanosti na nevyhnutnosť i budúcej vzájomnej komunikácie vo veciach spoločných maloletých detí, vo vzájomnom rešpekte k právam druhého rodiča, plniac si súčasne riadne svoje rodičovské povinnosti a majúc na zreteli v prvom rade vždy spoločný záujem o dobro svojich maloletých detí. Poukazuje ďalej na ust. § 78 ods.1 Zákona o rodine, umožňujúce (v spojení s ust. § 163 ods.1 OSP) zmenu i tohto rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vo všetkých jeho výrokoch (osobnej starostlivosti o deti, výživnom na deti i úprave styku rodiča s deťmi) i bez návrhu, v prípade budúcej zmeny pomerov oproti pomerom zisteným súdom v tomto konaní, z ktorých vychádzal v tomto rozsudku - tak, ako v týmto rozsudkom dotknutých výrokoch dochádza k zmene predchádzajúceho rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 13P/62/2009-672 zo dňa 07.9.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/79/2011-846 zo dňa 12.4.2012.

VIII/ K výroku rozsudku o náhrade trov konania

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods.1 písm. a) OSP v spojení s ust. § 81 ods.1 OSP, pretože ide o konanie vo veci starostlivosti o maloletých (na čom nič nemení jeho spojenie zo zákona s konaním o rozvod manželstva v zmysle § 113 ods.1 OSP, najmä ak v tejto veci súd rozhoduje už v čase po právoplatnom rozvode manželstva rodičov maloletých detí cit. čiastočným rozsudkom), v ktorom účastníkom právo na náhradu trov konania zákon v cit. ustanovení nepriznáva. Súd dodáva, že nikto z účastníkov ani navzájom nárok na náhradu trov konania postupom podľa § 151 ods.1 OSP výslovne neuplatnil.

Z toho istého právneho dôvodu charakteru a predmetu konania vo veci starostlivosti o maloletých súd nepriznal právo na náhradu trov konania ani štátu (podľa ust. § 148 ods.1 OSP), čiastočne (sumou 71,76 eur) sa v tejto veci podieľajúcemu na úhrade nákladov znalečného z rozpočtových prostriedkov konajúceho súdu - ako vyplýva z uznesenia Okresného súdu Žilina č.k. 33C/59/2009-541 zo dňa 05.11.2013.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom

stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Tento rozsudok je v časti výroku odsudzujúceho na plnenie výživného predbežne vykonateľný; lehota na plnenie plyní od jeho doručenia (§ 162 ods.1,2 OSP).

Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 163 ods.2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 OSP).